Ա. ՏԱՐԻ ԹԻՒ 274 — ՈՒՐԲԱԹ 30 ՆՈՅԵՄԲԵՐ 1884 (Ն. Տ.) 12 ԴԵԿՏԵՄԲԵՐ — 24 ՍԷՖԷՐ 1302

40 ՓԱՐԱ.

ԳԱՑՏԱՆՔ

Ծանուցման տողը մէկ անգամի համար 3 ղուրուշ. երկու անգամի համար 2 ղուրուշ է. աւելի անգամներու համար պատ սակարկութիւն կըլլայ։
Ծրագրուս վերաբերեալ նամակ կամ որ և իցէ գրութիւն պէտք է ուղղել՝
«Առ խմբագրութիւն ԱՐԵՒԵԼՔ օրագրի» ԹՄԲԱԳՐԱՏՈՒՆ, Ղալաթիա, Նորատունկեան խան, իսկ գաւառներէն հետեւեալ հասցէիւ՝

درعليه‌ده غلطه‌ده نورادونكيان خانده ﴿ اره‌وللك ﴾
غزته‌سى اداره‌سنه

Les annonces sont reçues à l'EASTERN AGENCY, Karakeuy, Déirmén han

ԱՐԵՒԵԼՔ

ՕՐԱԳԻՐ

ՔԱՂԱՔԱԿԱՆ ԵՒ ԱԶԳԱՅԻՆ

40 ՓԱՐԱ.

ԲԱԺԱՆՈՐԴԱԳՐՈՒԹԻՒՆ

Պոլսոյ	համար	Տարեկան	դրամկան արժէք	200
»	»	Վեցամսեայ	»	100
»	»	Եռամսեայ	»	50
»	»	[illegible]	»	1
Գաւառաց	համար	Տարեկան	»	240
»	»	Վեցամսեայ	»	120
»	»	Եռամսեայ	»	60
Օտար	երկիրներ	Տարեկան	Ֆրանք	56
»	»	Վեցամսեայ	»	28

Դուրս զրկուած լրագրաց համար ծախքը խմբագրութեան վրայ է։

Ծանուցմունք կընդունուին ԻՍԴՐԸՆ ԷՃԷՆՍԻ գործակալութեան ձեռամբ, Քարաքէօյ, Տէյիրմէն խան

Կ. ՊՈԼԻՍ
ՈՒՐԲԱԹ 30 ՆՈՅԵՄԲԵՐ

ՄԱՍԻՍ ՇԱԲԱԹԱԹԵՐԹ

ՄԱՍԻՍ, հաստատեալ յամին 1852, կը հրատարակուի այժմ իբրեւ Շաբաթաթերթ։

ՄԱՍԻՍ Շաբաթաթերթի մէն մի թիւը կը պարունակէ նոյն շաբթու Ազգային, Ներքին, Արտաքին, Քաղաքական և Դրամական բոլոր կարեւոր լուրերն ու տեղեկութիւնները։

ՄԱՍԻՍ Շաբաթաթերթն, իւր մէն մի թուով, կը հրատարակէ նաեւ Խմբագրական Տեսութիւններ, ազգային, քաղաքական, ընկերային, ընտանեկան և տնտեսական նիւթերու վրայ։

ՄԱՍԻՍ Շաբաթաթերթին ամեն թիւը կը պարունակէ նաեւ օգտակար յօդուածներ գիտական և պատմական զանազան նիւթոց վրայ, հետաքրքրաշարժ և բարոյալից նորավէպեր, և ընտիր թարգմանութիւններ ու քերթուածներ։

ՄԱՍԻՍ Շաբաթաթերթն Հանդէս մ'է և Լրագիր մ'է միանգամայն։

ՄԱՍԻՍ Շաբաթաթերթի մէն մի թիւը կը բաղկանայ մանր և հոծ տառերով կազմուած 20 երեսներէ, և տարին կը կազմէ աւելի քան 1,000 երեսներէ բաղկացեալ ընտիր հատոր մը մաքուր տպագրութեամբ, իւր Ցանկերուածներէ զատ։

ՄԱՍԻՍ Շաբաթաթերթի տարեկան գինն է միայն ԿԷՍ օսմանեան ոսկի, և վեցամսեայն՝ ՔԱՌՈՐԴ օսմանեան ոսկի։ Զատքէ կը ծախուի 60 փարա գնով։ Թղթատարութեան տարեկան ծախքն է միայն 15 ղրուշ։

ՔԱՂԱՔԱԿԱՆ

ՔՈՆԿՈՅԻ ԴԵՍՊԱՆԱԽՈՐՀՈՒՐԴԸ

Կէօլն Ցայթունկ կը հրատարակէ Քոնկոյի Դեսպանախորհրդոյ դեկտեմբեր 1ի նստին մէջ վերջնապէս ընդունուած հետեւեալ որոշմնագիրը.

«Յայտարարութիւն վերաբերմամբ վաճառականական ազատութեան Քոնկոյի ծովածոցին, ինչպէս նաեւ շրջակայ գաւառաց մէջ.

Գերմանիոյ, Աւստրո-Հունգարիոյ, Պելճիոյ, Տանիմարքայի, Սպանիոյ, Ամերիկայի Միացեալ-Նահանգաց, Ֆրանսայի, Մեծին Բրիտանիոյ, Իտալիոյ, Հոլանտայի, Փորթուկալի, Ռուսիոյ, Շուէտ և Նորվեկիոյ և Թուրքիոյ կառավարութեանց ներկայացուցիչք ի դեսպանախորհուրդ գումարուելով գերմանական կառավարութեան հրաւիրմամբ, համաձայնած են հետեւեալ կէտերուն վրայ.

Ա.—Բոլոր ազգաց վաճառականութիւնք կատարեալ ազատութիւն պիտի վայելէ Քոնկոյի մէջ։

Բ.—Ամեն նաւ, առանց ազգայնութեան խտրութեան, պիտի կրնայ ազատօրէն նաւարկել Քոնկոյի ծովածոցին, անդ թափող գետերուն, Քոնկոյի բոլոր ջրերուն, լճերուն, այս ըլլոց եզերքը գտնուող բոլոր նաւահանգստաց, ինչպէս նաև ապագային բացուելիք բոլոր ջրանցներուն մէջ, և ամեն տեսակ փոխադրութիւն ի գործ դնել։

Գ.—Ի Քոնկոյ ներածեալ ո և է երկրի վաճառք, ինչ դրօշակի ներքեւ ալ լինի, ծովու, գետի կամ ցամաքի ճանբով, ուրիշ մաքսատուրք չպիտի վճարեն բայց եթէ այն որ կ'առնուի իբր արդար փոխարինութիւն վաճառականութեան համար հարկ եղած ծախուց, և զոր հաւասարապէս պիտի վճարեն թէ՛ տեղացիներն և թէ՛ ամեն ազգէ օտարականք. թէ՛ վաճառաց և թէ՛ նաւուց նկատմամբ ո և է տարբեր վարմունք արգիլուած է։

Դ.—Այս գաւառաց մէջ ներածեալ վաճառք մաքս և փոխանցման տուրքէ զերծ պիտի լինին։ Տէրութիւնք իրենց կը վերապահեն որոշել թէ քսան տարուան ժամանակամիջոցէ մը յետոյ, մաքսից ազատութիւնը պիտի պահուի թէ ոչ։

Ե.—Ո և է տէրութիւն որ Քոնկոյի մէջ վեհապետական իրաւունքներ ի գործ կը դնէ կամ ի գործ պիտի դնէ, չպիտի կրնայ ո և է տեսակ մենաշնորհ կամ առանձնաշնորհում արտօնել։ Օտարականներն, առանց խտրութեան, իրենց անձին և ստացուածոց պաշտպանութեան, իրենց շարժուն ու անշարժ կալուածոց գնման, վաճառման ու փոխանցման և արհեստից գործածութեան համար այն իրաւունքները պիտի վայելեն, զորս կը վայելեն բնիկք։

Զ.—Այն ամեն տէրութիւնք, որ վեհապետական իրաւունքներ կամ ազդեցութիւն մ'ունին Քոնկոյի մէջ, յանձն կ'առնուն հսկել բնիկ ժողովրդոց պահպանութեան ու անոնց բարոյական և նիւթական պայմաններու զարգացման, և աջակցիլ գերութեան և մանաւանդ գերեվաճառի ջնջման։ Պիտի պաշտպանեն և նպաստաւորեն, առանց կրօնի կամ ազգութեան խտրութեան, կրօնական գիտական և ուրիշ ամեն օգտակար հաստատութիւն ու ձեռնարկներ, որոց նպատակն է բնիկները կրթել և անոնց հասկցնել ու գնահատել տալ քաղաքակրթութեան օգուտները։ Քրիստոնեայ միսիոնարք, գիտունք, աշխարհագէտք, անոնց ուղեկիցք, ինչք և հաւաքածոյք նմանապէս մասնաւոր պաշտպանութեան առարկայ պիտի լինին։ Խղճի ազատութիւնն ու կրօնական թոյլտուութիւնը մասնաւորապէս երաշխաւորեալ են բնիկներու և օտարականաց համար։ Ամեն տեսակ կրօնի ազատ և հրապարակային գործադրութիւնն, կրօնական հաստատութիւններ կառուցանելու և ամեն կրօնքի վերաբերող առաքելութիւններ կազմակերպելու իրաւունքը բնաւ սեղմման և արգելքի ենթակայ չեն։

ՔԱՂԱՔԱԿԱՆ ԼՈՒՐԵՐ

ՄԻԱՑԵԱԼ ՆԱՀԱՆԳՔ. Երեկի Թըղթաբերով առնուած լրագիրք Նախագահական ընտրութեան վերջնական արդիւնքը կը ծանուցանեն։ Դեկտ. 3ին, մէն մի Նահանգի Նախագահական ընտրողք քուէարկութիւն կատարած են, և համայն Նահանգաց մէջ Պ. Քլիվլէնտ և անոր օգնական Պ. Հէնտրիքս ստացած են 219 քուէ, իսկ Պ. Պլէն և անոր օգնական Լոկան զօրավարն՝ 182 քուէ,—գումար, 401 նախագահական քուէ։ Իսկ թիւ ժողովրդային քուէից, որով նշանակեցան իւրաքանչիւր կուսակցութեան նախագահական ընտրողք, էր ընդ ամենը 10,046,043։ Նահանգավարական կամ Ռամկավարականաց ընտրելի Պ. Քլիվլէնտ ստացած էր 4,913,904 ժողովրդային քուէ. և Հանրապետականաց ընտրելի Պ. Պլէն՝ 4,847,659 քուէ. «Գինեհատական կուսակցութեան» ընտրելի Պ. Սէնթ Ճօն՝ 150,133, և «Գործաւորաց կուսակցութեան» ընտրելի զօրավար Պըթլէր 133,850 քուէ։ Բոլոր երկրին քուէից մէջ Պ. Քլիվլէնտի առաւելութիւնը Պ. Պլէնի վրայ, էր ընդ ամենը 66,242 քուէ։ Զօրավար Կարֆիլտի չորս տարի առաջ Նախագահ ընտրուելուն առթիւ տրուած ժողովրդային քուէից հետ բաղդատմամբ, այս տարի 827,792 քուէ աւելի տըրուած է, որ կը ցուցնէ թէ այսչափ անձինք, չորս տարի առաջուընէ աւելի կարեւորութիւն տուած են Նախագահական ընտրութեան։—Պ. Քլիվլէնտ յունուար 6ին պիտի հրաժարի Նիւ Եորքի կառավարչութենէն, և իւր ծննդավայրը, Պըֆալօ քաղաքը պիտի քաշուի, մինչեւ որ, մարտի սկիզբը, իւր բարձր պաշտօնին գլուխն անցնի ի Ուաշինկթըն։

ԱՆԳԼԻԱ. Վերջապէ՛ս։ Լորտերու ժողովը Դեկտ. 4ին նոյնութեամբ ընդունեց վերջնապէս Պ. Կլատսթօնի Ընտրական իրաւանց ընդարձակման Ծրագիրը։ Նոյն օրն Երեսփոխանաց ժողովն ալ երկրորդ անգամ քուէարկեց Ամթոոց Վերաբաշխման ծրագիրը։

ՊԵՐԼԻՆԻ ԴԵՍՊԱՆԱԽՈՐՀՈՒՐԴ. Այս Դեսպանախորհուրդ յաջողապէս յառաջ կը տանի իւր աշխատութիւններ ի մասին վաճառականութեան և նաւարկութեան ազատութեան Քոնկոյ և Նիկէր գետոց վրայ, և ցարդ որ և է դըժուարութիւն կամ անհամաձայնութիւն չէ ծագած։

—Վիէննա, 5 դեկտ. առ Թայմզ. Գերմանիոյ աջակցութեան շնորհիւ, յաջողապէս յառաջ կ'երթան բանակցութիւնք վասն ճանաչման Քոնկոյի «Ափրիկեան Միջազգային Ընկերակցութեան» իբրեւ անկախ Պետութիւն մը։ Ըստ ամենայն հաւանականութեան, այդ Ընկերակցութիւն ի մօտոյ պաշտօնապէս պիտի ճանչուի ուրիշ Տէրութեանց կողմէ եւս, ընդ որս Աւստրիոյ և Իտալիոյ կողմէ։

ՌՈՒՍԻԱ. Ռուս կառավարութիւնը կէս միլիոն ռուպլ յատկացուցեր է Պաթումի նաւահանգիստը բարուոքելու համար, և մէկ ու կէս միլիոն ռուպլ՝ Օսմանեան հին բերդերուն տեղ Պաթումի շուրջ նոր ամրութիւններ կառուցանելու համար։ Թայմզ լրագրոյն Օտեսայի թղթակիցը կը հաւաստէ թէ շատ չանցած Պաթում պիտի դառնայ առեւտրական և ռազմագիտական կարեւորագոյն դիրք մը։

—Ժամանակակից լրաբեր ռուսական թերթը կը հերքէ անգլիական լրագրաց կարծիքը թէ Ռուսիա աչք տնկած է Հնդկաստանի վրայ. բայց տարբեր բան մ'է որ, կ'ըսէ, Ռուսիա օր մը պիտի պատասէ ծովային կայարաններ ձեռք բերել, գուցէ Պարսից ծոցին մէջ, իւր միջազգային կացութեան և վաճառականութեան բստ արժանւոյն պաշտպանութեան և զարգացման համար, ինչպէս Գերմանիա կ'ընէ ճիշդ այս պահուս։

—Թայզանի Մաքսատան մէջ կատարուած մեծ գողութեանց պատճառաւ 18 կառավարական պաշտօնեից և 20 ուրիշ անձանց դէմ յանցապարտութեան նախնական վճիռ մը տուած է Խարքովի դատարանը. բայց վերջնական դատաստանը փետր. ին տեղի պիտի ունենայ։

—Բեդրբուրկի Նէօ-օ լրագիրը կը ծանուցանէ թէ Ռուսիոյ հանրային շինուածոց նախարարութիւնը նոյէն հրաման մը հանած է, որով կըհրամայէ երկրին հարաւային-արեւմտեան գաւառաց մէջ Օրիմաւոքս գաւառութեան պատկանող Ռուսերէ զատ ուրիշ ամեն տակ մարդիկ չգործածել երկաթուղւոյ ընկերութեանց ծառայութեան մէջ։

—Նովյէ Վրէմիայի մէջ կը կարդամք.

Ներքին գործոց նախարարութիւնը Վլատիվոստոքէն տեղեկագիր մը ստացաւ որ կը ծանուցանէ թէ ռուսական պատուիրակք Սավէլովքայի աւանն Չինացւոց յանձներ են։ Այս աւան երկար ատենէ ի վեր խնդրոյ նիւթ էր Ռուսաց և Չինացւոց միջեւ։ Ռուսերն ձախ եզերաց վրայ կը գտնուի, որ երկու կայսրութեանց բնական սահմանագլուխն է։

ԵԳԻՊՏԱԿԱՆ ԳՈՐԾԵՐ.—Ըստ Տէյլէ Նէօզի տեղեկութեանց, Պերլինի, Փարիզի և Բեդրբուրկի դահլիճք ջերմ բանակցութիւններ կը կատարեն Եգիպտոսի Ելմտական գործոց կարգադրման համար Անգլիոյ կողմէ եղած առաջարկներուն վրայ։ Կըսուի թէ Ռուսիա և Գերմանիա խոստացած են պաշտպանել Ֆրանսայի կողմէ ներկայանալի երկու հակառաջարկներ։

Խարթումէն լրաբեր մը հասաւ ի Տոնկոլա. տասնեւմէկ օրուան մէջ եկած էր մինչեւ Ամպիգոլ։ Լրաբերը կը հաւաստէ թէ Մէհտին Խարթումէն երեք ժամ հեռի կը գտնուի։ Կորտոն զօրավարի շոգենաւք Նեղոս գետին եզերաց վրայ ապստամբներն հալածելէ յետոյ, Շէնտի պիտի երթան պաշար առնելու։

ՍԵՐԲԻԱ ԵՒ ՊՈՒԼԿԱՐԻԱ.—Վիէննայէն կը հեռագրեն դեկտեմբեր 5 թուականաւ առ Թայմզ թէ Սերպիոյ և Պուլկարիոյ միջեւ սահմանագլխոյ խնդիրը վերջնական կերպով կարգադրուած է Միլան թագաւորին և Ալեքսանդր իշխանին միջեւ նամակաց փոխանակութեամբ։

ԻՏԱԼԻԱ.—Լատիկանի բերանն համարուող Մօնիթէօր տը Ռօմ լրագիրն արգելքի տակ դրուեցաւ՝ յօդուածի մը պատճառաւ որ գրուած էր Պապականութեան վրայ հանդէպ իտալական կառավարութեան։

Կը հաւաստեն թէ Ս. Պապը նամակ մը պիտի ուղղէ Բոտոզզի կարտինալին, ամուսնալուծութեան դէմ, յորում պիտի պարսաւէ այս նիւթին վրայ Իտալիոյ խորհրդարանին ներկայացեալ տեղեկագիրը։

ՍՊԱՆԻԱ.—Սպանիոյ ազատական թերթերն հանրային ուշադրութիւնը կը հրաւիրեն սա իրողութեան վրայ թէ Մարոքցի մարդ մը Թանճերէն Ճիպրալթար բերած է իւր կին, երկու այր, երեք աղջիկ և մանուկ մը, և անոնք, Անգլիական շոգենաւով մը Ալեքսանդրիա և ապա Ճիտտէ տարած է վաճառելու համար։

—Մատրիտէն հեռագիր մը կը ծանուցանէ թէ սպանիական իշխանութիւնք Քուպայի ջրերուն մէջ ապրստամբաց նաւ մը բռներ են, յորում կը գտնուէին անոնց գլուխը եղող հանրածանօթ Պոնաճեան, երկու սպայից և յիսուն մարդոց ընկերակցութեամբ։

ԿԱԼԿԱԹԱ.—Կալկաթայէ կը ծանուցանեն թէ Պիրմանիոյ թագաւորն, հակառակ իւր նախարարաց խորհրդոյն, պայմանագիր կնքած է Ֆրանսական ընկերութեան մը հետ Մանտալէյի մէջ հրացանի գործարան մը հաստատելու համար։

ՃՈՒԻՑԵՐԻԱ.—Զուիցերիոյ Դաշնակցական ժողովն դեկտեմբեր 6ին գումարուեցաւ պաշտօնական նոր խորհուրդ մ'ընտրելու համար 1884էն 1887 եռամեայ պայմանաժամու։

Ժողովը վերահաստատեց նախկին բոլոր անդամներն, այնպէս որ 1881ին ընտրեալ խորհուրդն ամբողջովին իւր պաշտօնը վերանորոգեալ կը տեսնէ։

Ժողովն անմիջապէս ձեռնարկեց ըստ օրինի իւր նախագահի ընտրութեան և ընտրուեցաւ Պ. Շէնք արմատական խորհրդականը։

ՄԱԿԵԴՈՆԻԱ. Սոֆիայէ դեկտ. 3 թուով եւրոպական լրագրաց ուղղեալ Ռումէլեան հեռագրոյ մը նայելով, ի Տուպնիցա, Քիւսդէնտիլ, Ռուսճուգ, Վառնա և Սոֆիա բնակեալ հարիւրաւոր Մակեդոնացւոց ստորագրութեամբ հանրագրեր մատուցեր են Սոֆիա Մակեդոնական Բարեգործ Ընկերութեան Նախագահին, ուշադրութիւն հրաւիրելով իրենց բնիկ երկրին դէպքերուն վրայ, վերաբերմամբ այն խորհրդարանական յայտարարութեանց որոց նպատակն էր հերքել այդ դէպքեր։

ԱՐՈՒԵՍՏԱՀԱՆԴԷՍ. Բարիզի Քաղաքին Խորհուրդը դեկտ. 5ին տուաւ մեծամասնութեամբ փոխած յայտնեց որ 1889ի Արուեստահանդէսին գիրքը լինի Շան տը Մառս։ Ցանձնաժողովն եւս ըստ ամենայն հաւանականութեան այսպէս պիտի որոշէ ի վերջոյ. զի թէեւ բազմաթիւ գիրքեր կամ վայրեր նշանակուած են Արուեստահանդէսի շէնքին համար, (ըստ որում Բարիզի մէն մի արուարձանը կ'ուզէր որ իւր մէջ լինի)

ԹԵՐԹՕՆ ԱՐԵՒԵԼՔԻ

)(101)(

ԵՕՐԳԻՈՆՍ ՏԻՒ ԲՈՒԱԿՈՊԷ

ՊԱՐՈՆ ԼԸՔՈՔԻ ՏԵՐՈՒԹԻՒՆԸ

ՄԱՍՆ ԵՐԿՐՈՐԴ

ՊԱՐՈՆ ԼԸՔՈՔ ԿԸ ԳՈՐԾԷ

Գ.

Ես ականջ չկախեցի անոր, և գնաց, մէկ մ'ալ չերեւցաւ։ Ես ալ գրեթէ մոռցած էի անոր այցելութիւնը, վասն զի աղջիկս մաղ մնաց որ կառախմբէն պիտի ջախջախէր այն մարդուն պատճառաւ։

Բայց այն թղթեր, զորս գտայ այս օրերս, մտածել տուին ինծ թէ մարդուն այցելութիւնը լուրջ նպատակ մ'ունէր։ Բարեկամ մ'ալ խորհուրդ տուաւ ինծ որ նախ գամ ձեզ տեսնեմ, և ապա այն թուղթերը գործակատար մարդու մը տանիմ, զոր ցոյց տուին ինծ իբրեւ յոյժ յաջողակ այսպիսի ժառանգական գործոց մէջ։

— Զարմանալի՛ բան, մրմնջեց Թերէզ։ Մարդ մ'եկաւ, կ'ըսէք, այս ծըմբան մէջ… չէ՞ք յիշեր ժամանակը։

— Չեմ կրնար ճշդել թուականը, պատասխանեց Բամպըրմէր, բայց աներկբայ եմ որ երկու երեք օր եաքն էր այն դէպքէն, որ շատ ձայն հանեց իմ բնակած թաղիս մէջ… այն է Արպալէթ փողոցի սպանութիւնը։

Բամպըրմէր խելոյն նշմարեց այն տխուր տպաւորութիւնն որ բրաւ Արպալէթ փողոցի ոճիրն յիշելով։

Թերէզ դժգունեցաւ և ձեռքը սրտին տարաւ։ Տիկին Լըքոնթ ալ երեսք ծածկեց իւր թաշկինակով։

Խեղճ մարդը չփոթելով կը հարցընէր ինքնիրեն թէ ի՛նչ ըրաւ ինքն որ այսչափ վրդովեց անոնց սիրտն, և չէր գիտեր ի՛նչ ընէր իւր ակամայ սխալը դարմանելու համար, ուստի կը խորհէր մեկնիլ, երբոր աղջիկը, գլուխը վեր առնելով և իւր սրտայուզութիւնը զըսպելով՝ ըսաւ անոր.

— Ի՞նչպէս մարդ էր։

— Ի՞նչ գիտնամ, օրիո՛րդ, կակազեց աքծանողը, մասնաւոր բան մը չունէր։ Լաւ հագուած էր, քառսուն յիսուն տարու կար։ Դէմքը նշանաւոր չէր, ի բաց առեալ աչերն որ դէմ առ դէմ չէին նայեր։

—Նոյն ինքն է։

—Ի՞նչ ըսել կ'ուզես, սիրելի՛ որդեակս, հարցուց այրին, որ հարուածն զգացեր էր իւր աղջկան պէս, բայց չէր գուշակեր թէ ի՛նչ եղրակացութեան պիտի հանգէր։

—Չե՞ս յիշեր, մայրիկ, թէ յունվար ամսոյ մէջ մարդ մ'եկաւ աստ, քեզ հետ խօսիլ ուզեց՝ առանց իւր անունն յայտնելու Անթուանի, և դու ալ աղաչեցիք Լուիի, որ երթայ ընդունի զայն։

—Արդարեւ, կը յիշեմ այդպիսի բան մը, բայց…

—Լուի տարտամ պատասխաններ միայն կրցաւ քաղել անկէ, և ճանբելէ յետոյ մեր քով վերադարձաւ սաստիկ յուզեալ։ Ըսաւ թէ չար դիտաւորութիւններ ունէր այն մարդ… կը կարծէր թէ թշնամի մ'էր… լրտես մ'էր թերեւս…։

Եւ քրած նկարագիրն ալ ճշգիւ այս պարոնին ըրած նկարագրին կը նմանի։

—Ի՞նչ յարաբերութիւն կը տեսնես այն այցելութեան և պարոնին ստացածին միջեւ, հարցուց տիկին Լըքոնթ։

Թերէզ լռեց։

Կ'զգար որ չպիտի կրնար իւր գաղափարներն ընդունել տալ, ուստի խոհեմութիւն կը համարէր իրեն վերապահել զանոնք. բայց կ'երեւակայէր թէ Լուի Լըքոքի հալածիչներն ընդարձակ դաւադրութիւն մը նիւթած էին, որուն հետ կապակցութիւն ունէր նաեւ իւր անձին դէմ եղած յարձակումն։

—Օրիո՛րդ, ըսաւ Բամպըրմէր, այն մարդն ոչ եւս երեւան ելաւ։ Դիպուածն անոր հասցէն իմ ձեռքս անցուցած էր, և քանի մ'անգամ իւր բընակարանը գնացի, բայց չկրցի երբեք տեսնել զայն։

—Ի՞նչ է անունն, հարցուց մէկէն օրիորդ Լըքոնթ։

—Թօլպիաք տը Թէնչըրէ, բնակեալ ի Կոսդ-տը Մօրուա փողոց։

—Միտքս պիտի պահեմ այդ անունն, մրմնջեց Թերէզ։

—Սիրելի՛ որդեակս, ըսաւ այրին, որ կ'ուզէր շուտով փակել այս անհաճոյ խօսակցութիւն, ձեր յիշած դէպքը վերաբերութիւն մը չունի պարոնին, և ես չեմ ուզեր ժամանակ կորսընցնել տալ իրեն։

Աքծանողն հասկնալով՝ ոտքի վրայ ելաւ ըսելով.

Շնորհակալ եմ, տիկի՛ն, ձեր բարեսրտութենէն, և կ'աղաչեմ դարձեալ որ ներում շնորհէք իմ անքաղաքավարութեան։

Կը մնայ միայն ինծ հարցնել ձեզ թէ կ'արտօնէ՞ք զիս յայտնել ժառանգական գործոց զբաղող մարդուն թէ ձեր օրիորդ դուստրն ալ Օ'Սիւլիվանի մը թոռն է։

— Ոչ միայն կ'արտօնեմ, պարո՛ն, այլ և կ'աղաչեմ զձեզ, և մինչեւ իսկ շնորհակալ կը լինիմ ձեզ եթէ հաճիք ձեր անոր հետ տեսակցութեան արդիւնքն իմացնել ինծ։

— Առանց վրիպելու, տիկի՛ն, և վաղ իրիկուն զայն տեսնելու դիտաւորութիւն ունիմ։

—Ուրեմն վաղայաջորդ օրը կը յուսամ որ իմ փոքրիկ հօրեղբօրորդիս ալ ինծ կը ներկայացնէք, ըսաւ Թերէզ ձեռքը Բամպըրմէրի երկնցնելով, զոր հազիւ մատներուն ծայրովն համարձակեցաւ բռնել։

Այրին նուաղ ընտանութիւն ցոյց տուաւ։ Ցակաւին իւր գաղափարը բոլորովին ուղղուած չէր աքծանողին տարօրինակ այցելութեան վրայ, և ըստ իւր կարծեաց՝ Թերէզ շատ հեռի և շատ շուտ յառաջ կ'երթար։

Բամպըրմէր վերջապէս հրաժեշտ առաւ և Անթուան մինչեւ վանդակադուռն յուղարկաւոր գնաց՝ ինքզինք մօտէն անոր վրայ հսկելու պարտաւոր համարելով։

Երբոր գետեզրին վրայ մինակ մընաց, Բամպըրմէր իւր սովորական պարզմտութիւնը գտաւ, զոր ժամէ մ'ի վեր կորսուած էր քիչ մը։

Սկսաւ խորհիլ այն զարմանալի և անակնկալ միջադէպերուն վրայ, որովք լի եղաւ իւր այս ուղեւորութիւն։

Ամենէն ծանրն էր անշուշտ այն ճատամարտ զոր մղեց Թերէզին առեւանգողներուն դէմ, և որ վերջ գտաւ գաւազանի բռուն հարուածով մը, որ յարձակողներէն մին խոտին վրայ տափատարած էր

Բամպըրմէր չէր ցաւէր օրիորդ Լըքոնթի օգնութեան հասնելուն վրայ, բայց չէր կրնար մեկնել այն անկըքէն յետոյ օրիորդին բռնած ընթացքն, ինչպէս նաեւ չէր կրնար մեկնել անծանօթներու կողմէ անոր անձին դէմ եղած բիրտ յարձակումն։

Ո՛վ կրնար ոխ ունենալ այդ քաղցրահամբոյր և գորովալիրտ մանկամարդուհւոյն դէմ։ Ինչո՞ւ համար մօրմէն ծածկել կ'ուզէր այն տարօրինակ և երկիւղալի արկածն։

Եւ մանաւանդ ի՛նչ էր պատճառն որ այնչափ բարի սիրտ ունեցող օրիորդը բնաւ մտահոգութիւն չէր ցուցներ ճանբուն վրայ փռուած մարդուն համար։

Բամպըրմէր չէր գիտեր որ Թերէզ այնպէս հաւատացած էր թէ Լուի Լըքոքի թշնամիները, հալածիչներն ու դահիճներն էին իւր վրայ յարձակողներն, և թէ անոր սիրտն, որ ամեն թշուառութեանց կը կարեկցէր, այս պարագայիս մէջ գութ չէր զգար։

Աքծանողը նոյն անդորրութեան պատճառները չունենալով, կը ցաւէր այնչափ ուժգին զարնելուն վրայ, և երկիւղի մէջ էր այս անհաճոյ գործին հետեւանաց վրայ։

Որչափ և ծանր դար իրեն, աչքն առաւ սիկարեռններէն յարձակում կըրելու կամ դիակի մը վրայ ծռած միջոցին անց ուրդներէ բռնուելու վտանգն, և որոշեց երթալ տեսնել թէ իւր կորդի ձեռքով տապաստ ընկած մարդն ի՛նչ եղած էր։

Երկրորդ անգամ գնաց վանդակորմին քովէն անցնող ճանբան, և կռուին տեղը փնտռեց։

Բաւական դժուարութիւն կրեց գըտնելու, և այն տեղին մօտենալու համար ալ նախազգուշութիւններ բրաւ, վասն զի գիշերը մթին էր և տեղն ալ դարանակալութեան յարմար։

Վերջապէս գտաւ այն վանդակադուռն յորմէ'ներս ապաստանած էր օրիորդ Լըքոնթի հետ, և քիչ մ'անդին ալ այն դալարավայրն՝ որոյ վրայ ընկած էր մարդը։

Բայց ի զուր նայեցաւ, ի զուր աչքէ անցուց ճանբուն եզերեայ խրամներն, ի զուր հետազօտեց շրջակայները. մարդկային մարմնոյ ամենափոքր հետք չգտաւ։

Երկուքէն մին եղած էր. կա՛մ իւր գաւազանի հարուածով զգետնեալ թըշուառականը մարած կամ թմրած լինելով, քիչ յետոյ սթափած ու փախած էր, կամ անոր համախոհն, որ նախ փախած էր կառքով, խոհեմութիւն համարած էր չթողուլ զայն անդ, և ետ դառնալով՝ վերցուցած տարած էր։

Երկու պարագայից մէջ ալ գրեթէ աներկբայելի էր որ այդ չարաճճիները չպիտի երթային բողոքելու, և հետեւաբար եղելութիւնը չպիտի իմացուէր։

Բամպըրմէրի ուզածն ալ այս էր, ուստի և պէտք չտեսաւ անոնց ետեւէն ընկնելու։

(Շարունակելի)

ներ այն.) տարակոյս չի կար ակիզբէն ի վեր թէ Շան տը Մառս պիտի ընդունուէր իբրեւ յարմարագոյն վայրն Արուեստահանդէսին համար։

ՉԻՆԱՍՏԱՆ. Թայմզ լրագրոյն Բեռլինի թղթակիցը կը հեռագրէ. «Փրանսայի վերջին առաջարկները չափաւոր կը նկատուին։ Փրանքօ–չինական խնդիրը բարեկամօրէն վերջացնելու ջանքեր եղան վերջին շաբաթներու մէջ։ Բայց արդիւնք չունեցան, որովհետեւ Չինացիք չեն կրնար իւր ամբողջութեամբ ընդունել արդի կացութիւնը։ Վճռական որոշում մի տալ կը դժկամակին։ Դիպուածներու կը վստահին, յոյսեր դնելով, օրինակի համար, այն դժուարութեանց վրայ որոց բախեցան Փրանսացիք՝ Ֆորմօզա կղզւոյն տիրել ձեռնարկելով, եւ Պ. Ժ. Ֆէրրիի նախարարութեան անկման հաւանականութեան վրայ։ Չեն հաւնիր թէ Ֆորմօզա կղզին բոլորովին կորուսանելու եւ Փրանսացիները Չինաստանի դէմ պաշտօնական պատերազմ հրատարակել մղելու ծանր վտանգներ կան խնդրոյն մէջ։ (Երեկի հեռագիրն, որուն համեմատ Անգլիա եւս կեցեր է միջնորդելէ, ցոյց կուտայ թէ Փրանսայի եւ Չինաստանի միջեւ ծագած խնդիրն հաշտարար միջոցներով կարգադրելու վերջին յոյսերն ալ անհետացած են այժմ։)

ԱԶԳԱՅԻՆ ԼՈՒՐԵՐ

ԱԶԳ. ՀԱԼՈՒԱԾՈՑ ԽՆԴԻՐ

Կը յիշէն ընթերցողք թէ Քաղաքական Ժողովն մայրաքաղաքիս Թաղական խորհրդոց ներկայացուցչաց հետ համագումար նիստ մ'ընելով, համաձայնութեամբ որոշեց որ Բ. Դրան Թագրիր մը մատուցի կայսերական Կառավարութենէն խնդրելու համար որ շնորհ ընէ ազգային հաստատութեանց՝ եկեղեցեաց եւ դպրոցաց ենք կալուածոց ապահովութեան համար մի կարգադրութիւն, որպէս զի այդ հաստատութիւնք նիւթապէս բարգաւաճելով՝ իրենց բարոյական նպատակին լիովին կարենան ծառայել։ Չորեքշաբթի օրուան Քաղաքական Ժողովն նոյն Թագրիրը ընթեռնլէ յետոյ՝ նկատելով որ այսպիսի կենսական խնդիր մը եթէ Խառն Ժողովոյ վաւերացումն չընդունի, չկրնար օրինական թերութենէ զերծ լինիլ, եւ միանգամայն խնդիրն իւր բարձր կարեւորութիւնն ըստացած լինիլ, որոշեց նոյն Թագրիրը Խառն Ժողովոյ յառաջիկայ նստին ներկայացնել եւ ապա գործադրել։

ՈՒՍՈՒՄՆԱԿԱՆ ԽՈՐՀՈՒՐԴ

Ուսումնական խորհրդոյ ԼԴ. նիստը տեղի ունեցաւ երէկ ի խորհրդարան Ղալաթիոյ։

Խորհուրդն զբաղեցաւ Սամաթիոյ երկսեռ վարժարանաց եւ Ս. Սահակեան Սանուց ընկերութեան, Նարլը–Գափուի եւ Գուրուչէշմէի Հոգաբարձութեանց եւ Արապկիրի Ազգային վարժարանի վերաբերեալ խնդիրներովն. ի նկատ առաւ Տիմօնի թարգմանութեան մասին Բ. Դրան իրաւագիտաց Մենեկէն անդամներէն Ճիվանեան Նշան էֆէնտիի առաջարկն. վաւերացուց Կեսարիոյ Եփրէմ Եփ. գիւղաքաղաքի Մեսրոպեան Դպրոցասէր Ընկերութեան կանոնագիրն եւ որոշեց յառաջիկայ նիստը Կրթական ընդհանուր օրինաց Զ. հատուածին ընթերցման եւ Պետական կրթական տուրք խնդրոյն յատկացնել։

Երբեմն միաբան Ս. Երուսաղիմայ Տ. Զաքարիա վարդապետ, որ ի Սելանիկ եւ Եանեա երթալու եւ տեղացի գաղթական և պանդուխտ հայ ժողովուրդն հոգեւոր այցելութեամբ մխիթարելու պաշտօն ունէր, այս առաւօտ մայրաքաղաքս համնելով Գեր. Պատրիարքական Փոխանորդի ներկայացաւ եւ իր կանխահաս դարձեան մասին պատճառաբանեց թէ ձմրան սաստկութիւնն անկարելի կընէր իրեն երթալ յԵնեա։

Պատրիարքական Փոխանորդն յանձնարարեց իրեն որ այդ պատճառաբանութիւնք գրով մատուցանէ Ազգ. վարչութեան կրօն. ժողովոյ։

ԳԱԼՖԱՅԵԱՆ ՈՐԲԱՆՈՑ

Անցեալ կիւրակէ, Նոյ. 25, Գալֆայեան Որբանոցիս 19դ. տարեշրջանի հանդէսը տեղի ունեցաւ։ Ըստ յառաջագոյն ծանուցման՝ Դասը գլուխ Քարոզիչ Գեր. Եղիշէ Ծ. վարդապետ Այվազեան ի հանդիտ հոգւոյ Որբանոցիս հիմնադիր Հոգելոյս Տ. Տ. Ներսէս Ս. Պատրիարքի Ս. պատարագ մատոյց ի Ս. Ստեփաննոս Եկեղեցւոջ գիւղիս։ Գերճախօս քարոզիչն ի ներկայութեան մի որտաբեկ բաղձութեան, Մեծանուն Հանգուցելոյն, Ներսիսեան Նախկին Սանուն, դամբանական ներբողն արտասանեց, դրուատելով ճարտարապէս Նորա բնիկ բնիկ ձիրքեր եւ յատկութիւններ՝ որովք Նա ոչ միայն Ազգին այլ եւ օտարաց իսկ սիրելի, միանգամայն պատկառելի եղած էր։ Գեր. Ս. Հօր այս ատենախօսութիւն երեք քառորդ ժամու չափ տեւելով ներկայ ժողովուրդը յ'արտօսր շարժեց։ Ցետ աւարտման Ս. պատարագին հանդիսաւոր պաշտօն կատարեցաւ. մասնակցութեամբ որբոցս դասուն՝ որք համակ սգոյ զգեստներով անդ ներկայ էին։

Ցետ այս տխուր պարտաւորութեան որբերն առանց օրուան վայելուչ հանդիսի եւ երգոց ներդաշնակութեան, այլ բոլորովին սգակիր յ'Որբանոց դարձան։ Սգաւոր երամին կը հետեւէին դաս եկեղեցականաց, Պատ. Թաղ. Խորհրդոյ Մեծ. անդամք եւ ժողովուրդ։ Անդ խաչահանգիստ կատարեցաւ, յետ որոյ երկյս որբացեալ զաւակունք Հանգուցելոյն սգասպատ կենդանագրին շուրջը բոլորելով այն հաստատութեանս Հիմնադրին կանխահաս մահը ողբացին, յայտնելով նաեւ իւրեանց երախտագիտութիւն անմոռաց եւ օրհնելով յիշատակն Ազգին եւ մասնաւորապէս Որբանոցիս մեծ երախտաւորին, այսպէս սոյն հանդէսը վերջացաւ Հաստատութեանս Մեծագոյն Բարերար առ Սուլթան Համիտ Բ. Օգոստափառ եւ Բարեգութ կայսրն մեր Օսմանեան ուղղեալ ջերմագին բարեմաղթութեամբք, որոյ առատաձեռնութեան մեծ բարիքը կը վայելեն հանապազ յ'Որբանոցիս պատսպարեալ զաւակունք։

Սրբազան Մայրապետ
Նշան Դալֆաեան

28 Նոյ. 1884
ի Խասգիւղ

Հիմնադիր–Մայր
աղջկանց Որբանոցիս

Ռոստոմեանն մեզ կը գրեն Նոյեմբեր 21 Թուականաւ.

«Արեւելքի 263 թւոյն մէջ Ռոստոմի Քաղաքական ժողովոյ Հոգելոյս Պատրիարքին վախճանման առթիւ ի Պատրիարքարան գրած ցաւակցութեան նամակին նկատմամբ դիտողութիւն մի կար, իբր թէ՝ գաւառս երկու տարբեր Քաղաքական ժողովներ ունենար, կամ երկու Առաջնորդական փոխանորդ, եւ կամ միեւնոյն Քաղաքական ժողովն երկու կուսակցութեանց բաժնուած։ Ի պատասխանի այդ գրութեան եւ ի բացատրութիւն գործոյն, կը խնդրեմ որ շնորհ ընէք ներկայս հրատարակելու.

«Նոյեմբեր 4ին Ս. Թադէոս եկեղեցւոյ մէջ հոգեհանգստեան հանդիսաւոր պաշտօն կատարուելէ անմիջապէս վերջ, Կրօնական ժողովոյ Ատենապետ Արժ. Արիստակէս Ս. Հայրը՝ ի մասնաւորի նամակ մի կը գրէ ցաւակցութեան ի Պատրիարքարան, Կրօնական ժողովոյ Ատենապետ ստորագրութեամբ, եւ ոչ Առաջնորդական փոխանորդ, զի նորին Սրբութիւնը հրաժարած է յառաջնորդական փոխանորդութենէ։ Իսկ անկից վերջ՝ բուն օրինի՝ Կրօնական եւ Քաղաքական ժողովոց դիւանի ստորագրութեամբ, եւ Առաջնորդական փոխանորդ Գեր. Տ. Վահան վարդապետի ստորագրութեամբ վաւերացեալ, ի պաշտօնէ ցաւակցութեան գիր մ'ուղղուեցաւ ի Պատրիարքարան։ Այս է ահա բուն եղելութիւնը։»

Ց. Այէկօաեան

ՆԵՐՔԻՆ ԼՈՒՐԵՐ

Արտաքին գործոց նախարարի խորհրդական Տատեան Վահէ. Ցարութիւն էֆէնտի՝ երէկ յառաւօտ հրաւիրանօք կայսերական պալատն երթալով մինչեւ ժամ տասն եւ մէկ աշխատեցաւ կայսերական դիւանատան մէջ։

Թէհրանի Օսմանեան դեսպան Ֆախրի պէյ, որ մայրաքաղաքս կը գտնուի, երէկ Բ. Դուռն երթալով տեսակցեցաւ արտաքին գործոց նախարարին հետ։

Զրոյց կայ թէ՝ Փրանսական կառավարութիւնը պատասխաներ է այն ծանուցագրին՝ զոր Փարիզի օսմանեան դեսպան Էսատ փաշա տուած էր Թաճուրայի գրաւմանը համար։

Այս պատասխան յոյժ հաշտարար է եղեր եւ կը յուսացուի թէ խնդիրը դիւրաւ պիտի կարգադրի։

Մոնիթէօր կը տեղեկանայ թէ կայսերական կառավարութիւնը տակաւին որեւէ կարծիք չէ յայտնած Եգիպտոսի ելեմտից կարգադրութեան վերաբերեալ առաջարկին վրայ, զոր Անգլիոյ կառավարութիւնն ըրած է։

Անգլիոյ Դանքան որոշեց չընդունիլ այսուհետեւ որեւէ փոխանակագիր կամ Օսմանեան դրոշմի օրինաց մէջ յիշատակեալ արժէթուղթ, եթէ ըստ օրինի դրոշմեալ չեն։

Սեթամպուլ զայս ծանուցանելով, կը յարէ թէ այս տնօրինութիւն անշուշտ գոհութիւն պիտի պատճառէ օսմանեան հաստատութեանց, որք ցարդ մեծ ծապէս կը վնասուէին մի քանի օտար Դանքաներու մրցումէն՝ որք այս օրէնքը չէին յարգեր։

Օսմանեան կայսերական Դանքան միայն ազատ է դրոշմի օրէնքէն։

Այսօր Ցանայ Ս. Անդրէաս առաքելոյն տօնը լինելով, որ Թրակիոյ մէջ քրիստոնէութիւնք քարոզած էր, Ցունաց Ս. Պատրիարքը Ֆէնէրի Մայր եկեղեցւոյն մէջ հանդիսաւոր պատարագ կը մատուցանէ։

Ցունաստանի դեսպան Պ. Քունտուրիօթիի անունն ալ Անդրէաս լինելով, անուանակոչութեան հանդէս պիտի կատարի հելլենական դեսպանատան մէջ։

Աւստրիական դեսպան Քալիչէ կոմսը նախընթաց օրը Բ. Դուռն երթալով տեսակցեցաւ արտաքին գործոց նախարար Ասիմ փաշայի հետ։ Կը կարծուի թէ այս տեսակցութիւն երկաթուղեաց խնդրոյն կը վերաբերի։

Երէկ առնուած հեռագիր մը կը ծանուցանէ թէ ռուսական դեսպան Պ. Նէլիտօֆ Բերդբուրկ հասեր է։ Իսկ Տիկին Նէլիտօֆ այսօր Բօրֆօւ կ'ուղեւորի, ուր պիտի անցունէ ձմրան մի մասը։

Բ. Դուռը տակաւին պատուիրակ մը չնշանակեց Վիեն. Ցին Լիդայնի մէջ գումարելի Թղթատարական համաժողովին (Քոնկրէ) ներկայ գտնուելու համար։ Լա Թիւրքի կ'ըսէ թէ հեռագրաց եւ թղթատարութեանց տնօրէն Իզզէթ էֆէնտի թէպէտ առաջարկեր է անձամբ երթալ Կիլտանի էֆէնտիի ընկերակցութեամբ, բայց Բ. Դուռը չէ ընդունիր զայս առաջարկ։

Ըստ մասնաւոր տեղեկութեանց Թարիգի, Հալէպի ոստիկանութեան հրամանատար Շաքիր փաշա պաշտօնանկ եղեր է բարձրագոյն հրամանաւ, եւ գաւառին վերաքննիչ ատեանի ընդհանուր դատախազ Նաճիպ էֆէնտիի հետ Կ. Պոլիս կոչուեր է։

Կը յիշուի թէ Շաքիր փաշա մին է գաւառին այն պաշտօնատարներէն, որք գանգատ բարձած էին կուսակալ Ճէմիլ փաշայի պաշտօնավարութեան դէմ։

Երուսաղեմի Ցունաց Պատրիարքին Կ. Պոլսոյ փոխանորդ Տ. Երասիմոս այսօր կը մեկնի մայրաքաղաքէս յԵրուսաղէմ։

Սիւքքէզմանպետ Ֆէթթահ էֆ. եւ Օսմ. թանգարանի տնօրէն Համտի պէյի արտօնութիւն տրուած է իրենց նախագահութեան ներքեւ ցուցահանդէս մը բանալ կերպարանական մատենադարանի (Պիպլիոթէք Արթիսթիք) մէջ, ուր ի տես պիտի դրուին Օսմանեան գեղադրութեան, կաղմարարութեան եւ գծագրութեան վերաբերեալ գործեր, եւ ամենէն գեղեցիկներու հեղինակները չքանշանի պիտի ատանին։

Իսմէքն Էքրքէսի տնօրէն Պ. Ուիթէյքըր Լոնտրա ուղեւորեցաւ։

Փրանսայի արտաքին գործոց նախարարութեան կողմէ օտար երկիրներու փրանսական դեսպանաց եւ հետեւաբար Կ. Պոլսոյ գործակատար Պ. Վիդէմի ուղղեալ հեռագիր մը պաշտօնապէս ծանուցանելով թէ քոլերան բոլորովին անհետացած է Փրանսայէն, կը հրաւիրէ զանոնք ի գործ դնել իրենց ազդեցութիւնն, որպէս զի փրանսական նաւերուց ուղեւորաց համար հաստատեալ քարանթինան բարձուի։

Վոլ–Լարիօյի երկաթուղւոյն արտօնատէր Պ. Թէատոր Մավրոգորտաթոյ մայրաքաղաքս եկաւ։

Քէրէսթէճեան Պետրոս էֆէնտի, որ Օսմանեան Հանրային պարտուց արժէթղթոց միացման համար Բ. Դրան կողմէ պատուիրակ կարգուած էր ի Փարիզ, Կ. Պոլիս վերադարձաւ եւ Գավագի աղջեւ քարանթինա կըրպասէ։

Փարիզի Առողջապահական Ընկերութիւնը պատուոյ անդամի վկայական տուաւ Կայս. պալատան դեղագործ Պ. Վէնսան Բէյի, որ վերջին ժամանակներս Փրանսայի մէջ ճարակեալ հիւանդութեան անհետացման մեծապէս նպաստեց, քոլերայի դէմ դեղ մի գրելով, որ մեծ համբաւ ստացաւ, 1865ին, Կ. Պոլսոյ քոլերայի ժամանակ ալ, Պ. Վէնսան Բէյ հարիւրաւոր մարդկանց կեանքն ազատեց եւ Մէճիտիէ պատուանշան ստացաւ Կայսերական կառավարութենէն։

Գերմանական դեսպան Պ. Րատովիձի առողջական վիճակն հետզհետէ բարւոքման վիճակի մէջ է. գիշերները լաւ կ'անցունէ եւ մարմնոյն օր քան զօր կը կ'ազդուրի։

Կը յիշուի թէ կեդրոնական բանտի տնօրէն Ալի պէյ ասկէ առաջ ամբաստանուած լինելով թէ ծանր զեղծումներ գործած է, ոստիկանութեան պաշտօնատան մէջ յատուկ յանձնաժողովոյ մ'առջեւ քննութեան ենթարկուած էր։

Հարցաքննութիւնն աւարտած լինելով տեղեկագիրը մատուցուած է։

Հրշէջ գնդի հրամանատար կոմս Զիչէնի փաշա լսած լինելով թէ Եւրոպական Փրանսայէ եւ Ալղէր ընկերութեան գործարանէն նոր եւ դիւրակրելի ջրհաններ կը շինուին, անցեալներն երբեք հատ բերել տուած էր իւր գունդին համար։

Այդ հրշէջ մեքենայն, որոյ համար կըսուէր թէ կրնայ 28–30 մեթր բարձրութեան ջուր հասցնել, Զիչէնի փաշայի եւ Բերայի հրշէջ վաշտի Գօլ–Աղասի Ճէպպար պէյի ներկայութեամբ փորձի ենթարկուելով տեսնուեցաւ որ արդարեւ ունէր այդ առաւելութիւնն, մինչդեռ մինչեւ հիմա գործածուածներն հազիւ կրնային 18–20 մեթր բարձրութեան ջուր հասցնել։

Այս նոր մեքենայի մնասիկը կաշիէ շինուած լինելով՝ յոյժ դիւրակրելի է եւ ամեն տեղ կրնայ գործածուիլ։ Թէրճէմանի–Հագիգաթ զայս ծանուցանելէ յետոյ կըսէ թէ, Իւսկիւտարի կողմն ալ հրշէջ գունդ մը պիտի կազմուի, եւ այս նոր մեքենայէն քանի մը հատ եւս պիտի բերուի Եւրոպայէն։

Գրած ենք արդէն թէ կեսարիոյ թղթատարը կողոպտող աւազակներէն մին՝ Բէշիր անուն՝ ձերբակալեցաւ։ Այժմ քաղաքապետութիւնը պաշտօնական ազդով մը կը ծանուցանէ թէ Բէշիրի խոստովանութեանց վրայ, Նիկոմիդիոյ ոստիկանութիւնը մարդ ղրկեր է պահուած ոսկիները փնտռելու համար, եւ գտնուեր են 331 մէճիտ, 22 օսմ. ոսկի, 25 նաբոլէոն, եւ այլն։ Ոստիկանութիւնը ձերբակալեր է նմանապէս Բէշիրի ընկերներէն Մարիոյ, Հաճի Ահմէտ, Եաթաղի, Աղոփս եւ Զաղօյ, եւ Պոլիս ղրկեր է ընդ հսկողութեամբ։

Ոստիկանութեան քննիչ Պ. Պոնէն Բերայի ոստիկանութեան մէջ կատարուելիք բարեկարգութեանց վերաբերեալ ծրագիր մը պատրաստած է։

Եղեւնդատ ատենի նախագահ Վասըֆ էֆէնտի քանի մ'օրէ ի վեր անձնական տկարութիւն ունենալով, նոյն ատենի անդամ Համիտ պէյ կը կատարէ նորա պաշտօնն առժամեայ կերպիւ։

Թէրճէմանի Հագիգաթ կ'ըսէ թէ Ադրիանուպոլսոյ Եվգաֆի համարակալ Նէճամի պէյ Գըրգ. քլիսէի մօտ արծաթի հանք մը գտած եւ անմիջապէս տեղեկագրած է առ որ անկ է։

Սէլանիկի նախորդ համարակալ Արիֆ էֆէնտի, առեւտրական եւ երկրագործական նախարարութեան համարակալ պիտի անուանի, կ'ըսէ Թէրճէմանի Հագիգաթ։

Ռոստոմի կառավարիչը կը ծանուցանէ թէ Մալղարայի մօտակայ երկու գիւղերու մէջ արջառաց հիւանդութիւն ծագեր է։

Անցեալ օր ծանուցինք թէ Լաթաքիէի Բէժիի վարչութեան մէջ զեղծումներ գտնուեր են. կ'ըսուի թէ Սաքըզայի եւ Կէմէչքի վարչութեանց մէջ եւս զեղծումներ նշմարուեր են։ Բայց բարեբաղդաբար Բէժիի ընկերութիւնն իւր գործակալաց համար կանխաւ երաշխաւորութիւն առած լինելով, այս պատճառաւ վնաս մը չհասնիր իրեն։

Բիւտի լրագիրը կը գրէ թէ Լիդոս կղզւոյն մէջ յորդառատ անձրեւներ տեղացեր են վերջին օրերս եւ քանի մը տուներ ու պատեր կործաներ են հեղեղաց ուժգնութենէն։ Եղած վնասն 500 ոսկւոյ կը հասնի։

Ադրիանուպոլսոյ գաւառին մէջ սաստիկ ձմեռ կ'ընէ այս տարի։ Գաւառական լրագիրը կը պատմէ թէ Տէտէ–Աղաճէն Հիւսէյին անուն գիւղացի մը իւր կնոջ եւ աղջկան հետ գիւղ մը դըմնացած ժամանակ, ճանբան ձիւնակոյտերու տակ մնացեր են երեքն ալ, եւ քանի մ'օր յետոյ անշունչք անոնց դիակը գտեր են։

Թուրք լրագիրք կը ծանուցանեն թէ Հարիքիար անուն գերասանուհի մը խալամ երիտասարդի մը սիրահարուած լինելով, նախընթաց օրը կրօնական գործոց վերատեսչութեան դիմելով, իսլամական կրօնն ընդուներ եւ իւր սարփածուին հետ ամուսնացեր է։

Սելանիկէն կը հեռագրեն թէ եղեռնադատ ատեանը մահուան դատապարտեր է այն ալպանիացին, որ, ինչպէս կը յիշուի, անցեալները տեղւոյն Փրանսական հիւպատոսարանի Թարգմանն սպաննեց։

Սոյն դատավճիռը Պոլսոյ վճռաջինջ ատենին յղուած է ի վերաքննութիւն։

Մաճսուսէի Մէտարը–Թէվֆիգ շոգենաւուն մէկ տեղեկագրէն կ'երեւի թէ դեկտ. 1ին այդ շոգենաւուն Սամսունի բացերը նաւակի մը հանդիպեր է, որոյ մէջ երկու մարդ կային, մին վիրաւորեալ, եւ ազատեր է զանոնք։ Սոքա յայտներ են թէ Չէրքէզ գաղթականներ են, մին Քարա–Քասըլ օղլու Ահմէտ եւ միւսը Մահմուտ անուն։ Սամսունէն ճանբայ ելած էին մօտակայ ծովերը մի վաճելու փայտ բերելու համար, բայց ծովուն վրայ սաստիկ փոթորկի բռնուեր էին։ Նաւապետը Սինոպ հաներ է այս երկու մարդիկն, ուստից ձրիաբար Սամսուն պիտի փոխադրուէին։

1884 տարին արդարեւ ձախող տարի մ'եղաւ երկրախոյզներու համար։ Փրանսացի երկրախոյզ Պ. Շարլ Հիւպէրի սպանութենէն յետոյ, այժմ կը ծանուցուի թէ իտալացի գիտնական Պ. Պիանքի սպաննուեր է Ափրիկէի արեւելեան եզերաց վրայ։

Չորեքշաբթի երեկոյ մայրաքաղաքս հասած հեռագրերէ կը տեղեկանանք թէ Քալաթայի մօտերը ծանր ողողմունք տեղի ունեցեր են. Օրֆանոյի դէտակն յորդելով մեծամեծ վնասներ պատճառեր է։

Շաբաթ օրը Կ. Պոլսոյ նաւահանգստէն մեկնող Լոյտի Թէքիթ շոգենաւը բաւական դժուարութեամբ սառոյցները ճեղքելէ յետոյ յաջողեցաւ կալաց հասնիլ։ Բայց միմիայն վաճառքները պարպեց եւ մեկնեցաւ անմիջապէս, վասն զի գետը վերստին սառիլ սկըսած էր։

Պէրութի Հադիգաթ էլ Ախպար լրագրին մէջ կը կարդանք.

«Պէրութի ամերիկեան հիւպատոս Պ. Րոպըսօն Նոյ. 19ին սեղան մը տուաւ, որուն հրաւիրեալ էին Լիբանանու կուսակալ Վասա փաշա եւ Պէրութի կառավարիչ Նասուհի պէյ։

«Լիբանանու Ճէնէլ եւ Ճենան լրագիրներն, որք իրենց արտօնատէր Սէլիմ էֆէնտի Պիսթանիի մահուան պատճառաւ դադրած էին, վերստին սկսան հրատարակուիլ հանգուցելոյն եղբօր խմբագրութեամբ եւ տնօրէնութեամբ։»

Չորեքշաբթի երեկոյ, Բերա, Չէօքլիւք փողոցին մէջ, Եօթը կողմէ ծանրապէս վիրաւորեալ զօրական մը գիւտին փռուած գտնուեցաւ, եւ երբ մօտակայ պահականոցը տարին զայն, քանի մը բառով հասկցուց թէ այն կողմէն անցնող երկու անծանօթ գողեր էին իրեն որ չմեռնենայ, ինքը պատասխաներ է թէ ճանբան կը չարունակէ, բայց անծանօթք յայտնի չէ ինչ պատճառաւ վրան յարձակելով, դանակի հարուածով վիրաւորեցին զայն։

Զօրականին կեանքը վտանգի մէջ է։

ԱՌԵՒՏՐԱԿԱՆ ԱԶԳ.— Ֆրէտ Լէյլանտ Ընկերութեան Կ. Պոլսոյ գործակատար Պ. Էտ. Լաֆոնթէն կը ծանուցանէ Լիվրբուլէն յիշեալ ընկերութեան շոգենաւներով ապրանք ղրկող տեսրց՝ որ հաճին շոգենաւուն ժամանելէն 36 ժամ առաջ հաղորդել իրենց գրաւոր հրահանգներն ի Կ. Պոլիս, նշանակելով թէ ո՛ր մաքսատունէն կ'ուզեն հանել իրենց ապրանքն։

Շոգենաւուն ժամանելէն առաջ գործակալութեան մէջ, եւ ժամանելէն յետոյ նաւուն մէջ ո՛րեւէ է բերանացի յայտարարութիւն նկատողութեան չը պիտի առնուի։

ՀԵՌԱԳՐԱԼՈՒՐՔ

ԱԺԱՆՍ ՀԱՎԱՍ

ԱՆԳԼԻՈՅ ԴԱՆՔԱ

Լոնտրա, 11 դեկտ.

Պատրաստ մետաղադրամ — յաւելում — անգլ. ոսկի	632,000
Դանքնօթք ի պահեստի — յաւելում — անգլ. ոսկի	866,000
Փոխանակագիրք եւ այլ թղթեր յաւելում — անգլ. ոսկի	272,000
Պահեստի դրամոց համեմատութիւնն յանձնառութեանց հետ 41 ½ %	

ՍՈՒԷԶԻ ՋՐԱՆՑ

Իսմայիլիա, 11 դեկտ.

Դեկտեմբեր 1 էն 10 Սուէզի ջրանցքէն անցնող նաւուց թիւն է 80 եւ տասնօրեայ հասոյթը 1,610,000 Փրանք։

ՖՐԱՆՔՕ–ՉԻՆԱԿԱՆ ԽՆԴԻՐ

Փարիզ, 11 դեկտ.

Հանրային կարծիքն, Փրանքօ–չինական խնդրոյն մէջ անգլիական միջնորդութեան ի դերեւ ելնելէն զոհ, կը պահանջէ որ աղդու գործողութիւն մը կատարուի ի Թօնքին եւ ի Չինաստան։

ԴՐԱՄԱԿԱՆ

ԳԱԼԱԹԻՈՅ ԲՈՐՍԱ

Ղալաթիա, 30 Նոյեմբեր

ԸՆԹԱՑՔ ՓՈԽԱՆԱԿԱԳՐՈՑ

3 ամիս Լոնտրայի վրայ	(պահքայի)	....	110
3 » »	(վճռւելին)	....	109 5/8
3 » Բարիզի »	(պահքայի)	....	22 95
» » »	(վճռւելին)	....	23 2½

ԸՆԹԱՑՔ ԱՐԺԵԹՂԹՈՑ

Օսմանեան Քօնսօլիտէ

Երէկ երեկոյ գոցուեցաւ	դհկն	9 8½
Պօրսային գոցուելէն վերջը	»	9 8
Բերայի մէջ	»	— —
Առաւօտուն բացուեցաւ	»	9 9
Բարձրագոյն գին	»	9 9
Նուազագոյն	»	9 9
Կէս օրին	»	9 9
Իւնիֆիէ Եգիպտական (գ. կ.)		70 25
Երէկ իրիկուն գոցուեցաւ		70 25
Բերայի մէջ		— —
Այս առտու բացուեցաւ գ. կ.		70 22½
Կէս օրին		70 25
Հէվալէսիզ		10
Բէզօր գօնսօլիտէի		—
» իւնիֆիէի		—
Փոխառութիւն 1863	Փր.	76
» 1865	»	58
» 1869	»	51 50
» 1873	»	45 50
Պօն տիւ Թրէզօր	Անգլ. Լր.	21 75
Բուլմէլի երկաթուղի	Փր.	45 125
Օպլիկասիօն տը Բրիօրիթէ	»	—
Բաժնեթուղթ Լաւրիօմի	»	68

ԲԱԺՆԵՏՈՄՍՔ

Սօսիէթէ ժէնէրալ	Անգլ. Լր.	3 29
Քրէտի ժէնէրալ (գ. կ.)	Օսմ. Լր.	7 10
Դանք տը Գոնս	»	5 30
Սօս. Շանժ է վալէօր	Օսմ. Լր.	3 25
Թրամուէյ	» »	285

Ընթացք դրամոց

Օսմանեան ոսկի	ղրշ.	100
20 փրանքնոց	»	87 35
Անգլիական ոսկի	»	110 20
Բօլ իմբէրիալ	»	89 35
Քրիմեց	»	51 15
Իւզլիք թղթադրամ	»	8 67
» արծաթ	»	89 30
Մէճիտ	»	9 1
Մէճ. արծ. (տարբ.)	»	108 2
Վեցնոց	»	102 35
Հինգնոց	»	102 35
Մէթալիք	»	98 10
Պէշլիք	»	750
Թղթադրամ	»	3300

ԵՒՐՈՊԱԿԱՆ ԲՈՐՍԱ

Լոնտոն, 11 Դեկտեմբեր ժամ 5 վայր. 15 երեկոյ

Անգլ. քօնսօլիտէ գոցուեցաւ	99 11/16
Օսմ. բացուեցաւ	8 7/16
գոցուեցաւ	8 ½
Օսմ. փոխառութիւն 1865	11 3/4
» » 1869	10 ¼
» » 1871	69 ¼
» » 1872	20 ¼
» » 1873	9 ¼
Փոխառութիւն 1877	82
Դանք Օթօման	13 7/8
Ռուսական փոխառ. 73 (գ. կ.)	95 5/8
Եգիպտական միացեալ (իւնիֆիէ)	63 ½
» առանձն. (բրիվիլէժիէ)	88 ¼
Այրա Սանիէ	62 ½
Տօմէնիալ (փոխառ. Րօչիլտ)	88 ¼
Հունգարական պարտաթուղթ 1877 (անընթեռնելի) Փոխանակութիւն Բարիզի վրայ	

Վիէննա, 11 Դեկտեմբեր ժամ 4 երեկոյ

Փոխանակութիւն Լոնտոնի վրայ	123 75
Օսմանեան երկաթուղի	21 50

Բարիզ, 11 Դեկտեմ. ժամ 3 վայր. 45 երեկոյ

Փրանսական Ռանթ 4½ % բաց	108 72½
» » 3 % բաց	79 15
Օսմանեան քօնսօլիտէ բացուեցաւ	8 57½
» » գոցու. (գ. կ.)	8 62½
» » 1865	59
» » 1869	52
» » 1873	46
Օսմանեան երկաթուղի	46 25
» Րէժիի բաժնեթուղթք	520
Դանք Օթօման	603 75
Գրէտի Լիօնէ	527 50
» Ֆօնսիէ	1327 50
Բաժնետոմս Լիոնի (դուբ. կոր.)	1240
Սուէզի ջրանցք	1886 25
Ռուսական 5 % 1877ի	100 3/4
Իտալական Ռանթ	98 77½
Եգիպտական միացեալ գոց	323 75
Սպանիական (արտաքին)	60 5/8
Բրիօրիթէ Թիւրք	391 25
5% Հելլենական	359 37½
Չէք Լոնտրայի վրայ	25 34

ԲԱՐԻԶ ՔԹԻԹ ՊՈՒՐՍ

Դեկտեմբեր 11 ժ. 10, վ. 45

Փրանս. Ռանթ, 4½ %	108 67½
Օսմանեան »	8 6
Եգիպտական միացեալ	323 75

ՕՍՄԱՆԵԱՆ ԿԱՅՍԵՐԱԿԱՆ ԴԱՆՔԱ

ԱԶԴ

Այն անձինք՝ որ Օսմանեան Կայսերական Դանքային կողմէ իբր Հանրային Պարտուց Գ. Սէրիի միացեալ արժէթուղթ տրուած թիւ 1էն մինչեւ 155 առժամեայ անդորրագրեր ունին, կը հրաւիրուին առաջիկայ հինգշաբթի ժամը 11էն սկսեալ վերոյգրեալ անդորրագրերը ներկայացնել Օսմանեան Կայսերական Դանքայի գրասենեկաց երկուշաբթի, երեքշաբթի, չորեքշաբթի, եւ հինգշաբթի օրերն առաւօտեան ժամ 10էն մինչեւ 2, ի փոխարէն ընդունելու համար իրենց ինկած Միացեալ արժէթուղթերը։

Այս օրերէն զատ ուրիշ ատեն փոխանակութիւն տեղի չպիտի ունենայ։

ՀԱՄՈՎ ՀՈՏՈՎ

ԵՐԿԱՍԻՐԵՑ

ԳԵՐ. Գ. Ծ. Վ. ՍՐՎԱՆՁՏԵԱՆՑ

ՏՊԱԳՐՈՒԹԻՒՆ

Գ. ՊԱՂՏԱՏԼԵԱՆ (ԱՐԱՄԵԱՆ)

Գերապատիւ Հեղինակին սոյն նոր գործ, արժանի ծնունդ իւր տաղանդին եւ հմտութեան, արդիւնք ուշադիր եւ մանրակրկիտ խուզարկութեանց եւ քննութեանց որ կը պարունակէ Հայկական գաւառաց տեղագրութիւնն, վիճակագրութիւնն, հէքեայէթներ, գեղջկական երգեր, բառեր եւն, ամփոփեալ իբր 400 երես պարունակող հատորի մը մէջ լոյս տեսաւ Արամեան վայելուչ տպագրութեամբ։

Կը վաճառուի ի գին 10 ղրուշի բոլոր հայ գրավաճառաց եւ Մաքսի կարգը Թղթավաճառ Պ. Զարեհ Թօրոսեանի քով։ Կեդրոնատեղին է Արամեան տպարան Պոլիս Ցակոբեան խան։

ԳԱՒԱՌԱԿԱՆ ԼՈՒՐԵՐ

ԱՐԵՒԵԼՔԻ ԹՂԹԱԿՑՈՒԹԻՒՆՆԵՐԷ ՔԱՂՈՒԱԾ

ՄԱՐԶՈՒԱՆ

Նոյեմբեր 21. — Ամսոյս 2 ին Ամասիոյ Արժ. Փոխանորդ հօրմէ հեռագիր մը հասաւ տեղւոյս Փոխանորդ Արժ. Տ. Զենոբ Հօր, յորում կը պարունակէր Սրբազան Պատրիարք Հօր տխրաւիթ մահագուժը։ Մեծ տպաւորութիւն ըրաւ այս՝ քաղաքիս ամեն կարգի ժողովրդոց. ամեն տեղ և ամեն տուն ափսոսալով կը ցաւակցէին ու կը խօսէին Հոգելոյս Պատրիարքի անձնուիրութեան վրայ։ Նոյն կիրակի օր Նորին Արժանապատուութիւն Ս. Պատարագ մատոյց՝ կատարելով հոգեհանգստեան պաշտօն. խուռն բազմութիւն ժողովրդոյ ներկայ էր։ Արժ. Ս Հայրն այս միջոցին տխրագին ձայնիւ հոգւոյն ընելով՝ գրուատեց Հոգելոյս Սրբազան Պատրիարք Հօր բարեմասնութիւններն ու յիշատակն. իսկ յետ աւարտման եկեղեցւոյ, Հանգուցելոյն պատկերն ի տես ժողովրդեան դրուելով՝ արցունքներ կորզեց ամենէն անզգայներու աչերէն։

— Ամսոյս 8 ին վիճակիս առաջնորդ Գեր. Խուլտամեան Ս. Հայր՝ ժամանեց ի Հաւզայ հանգսյին ջուր, որ չորս ժամ հեռու է քաղաքէս. դիմաւորած էին արդէն՝ քանի մը աղաներով՝ Արժ. Տ. Զենոբ հայրն, և Ամասիայէն Արժ. Տ. Ներսէս և Տ. Տաճատ Հարք. երկուն մը մնալով անդ հետեւեալ առաւօտ մեկնեցաւ յԱմասիա։ Այժմ կը գտնուի ի Վէզիր Քէօբրիւ ի փայուց գժտեալ Տ. Ադամ քահանայի և ժողովրդեան միջև հաշտութիւն գոյացնելու համար։

— Ամասիոյ կուսակալն, որ երկու ամեն աւելի է որ ճանապարհաց շինութեան համար կը գտնուէր ի Տէրպէնտ, այս օրերս մեկնեցաւ յԱմասիա՝ Իւր գործունէութիւնք անուրանալի են։

— Կառավարութեան Իտարէ, Պիտայէթ, և Պէլէտիյէի անդամոց նորոգ ընտրութեան հրամանագրերն եկած լինելով, ընտրութիւնք պիտի կատարուին անյապաղ։

ՍԱՄՍՈՆ

Նոյեմբեր 23. — Երջանկայիշատակ Սրբազան Պատրիարք Հօր մահուան գոյժն աննկարագրելի տխրութեամբ համակեց քաղաքիս համայն հայ հասարակութիւնն։ Հոգեհանգստեան պաշտօն կատարուեցաւ Նոյեմբեր 18 կիրակի օրն Ս. Նիկողայոս եկեղեցւոյ մէջ։ Արժ. Տ. Ցովսէփ քահանայ Հալաճեան սրտառուչ դամբանական մը խօսեցաւ, որ յարտասուս շարժեց բոլոր ներկայ ժողովուրդն։

ԵՒԴՈԿԻԱ

Նոյեմբեր 20. — Հեռագիրը կայծակի արագութեամբ բերաւ Ներսէս Սրբազան Պատրիարքի մահուան գոյժն, խոր տխրութիւն մը և անհնարին սուգ պատճառելով ամեն հայ սրտերու։

Գեր. Առաջնորդն իսկոյն Խառն ժողով գումարելով յատուկ շրջաբերականաւ հաղորդեց գիւղս սեւ լուր թղթերու և թեմօրէից բոլոր եկեղեցեաց Թաղ. խորհրդոց, պատուիրելով որ՝ Նոյ. 4 կիրակի օրն, ամեն եկեղեցեաց մէջ հոգեհանգստեան աղօթքներ կարդացուին. այս գործողութենէն յետոյ արտասուալից աչօք տուեանք գոցեց ի նշան սգոյ՝ 15 օր Վարչական ժողովոց դադար տալու որոշմամբ։

Նոյն կիրակի՝ ամեն եկեղեցեաց մէջ՝ վասն հոգւոյ Սրբազան Պատրիարքին հանգստեան աղօթքներ կարդացուելէն զատ, Նոյ. 11 յաջորդ կիրակին Գեր. Առաջնորդ Ս. Հայրն ի Մայր եկեղեցւոջ պատարագելով, յուզեալ սրտիւ ատենախօսեց։ Այս տխուր հանդիսին ներկայ էին բոլոր եկեղեցեաց քահանայք. զի նոյն օր միւս եկեղեցիք գոցուած էին հրամանաւ Գեր. Առաջնորդին։ Ներկայ էին նոյնպէս Ցունաց փոխ Առաջնորդ Արժ. Տ. Բրոտրոմոս քահանայն ընկերութեամբ Արժանաշնորհ Նէօֆիտոս քահանայի, նոյնպէս Բողոքական Ազգայնոց քարոզիչ Պ. Ածիկեան և Հրէից Րաբունին՝ հանդերձ մի քանի պատուաւոր ընկերակցօք։ Հռովմէական ազգայնոց Առաջնորդ Տ. Կարապետ Եպիսկոպոս Գաւիֆեան նոյն հանդիսին մէջ իւր բացակայութեամբ կը փայլէր։

Գեր. Արսլանեան՝ նոյն ժամուն հեռագրեց պաշտօնապէս Ազգ. Պատրիարքարանի՝ Եւդոկիոյ Հայոց վշտակցութիւնն Երջանկայիշատակ Հայրապետի վախճանին նկատմամբ, և բարեմաղթեց վասն սրբաշատութեան նորիրական կենաց մեր Վեհափառ Կայսեր, Բարձր. Նախարարաց, և համայն Ազգ. ժողովոց և պաշտօնէից։

— Նախ քան զստանալն այս տըրտմաւիթ գոյժ, տեղւոյս Թատերական Անձնուէր ընկերութիւնն ներկայացուց մի պատուական գործ, Ժէնըվիէվ անուն մի բարեպաշտական և հրահանգիչ դրամ, զոր հայերէնէ ի թրքերէն թարգմանեց Մեծ. Գէորգ էֆ. Սէֆէրեան, սահուն և փայլուն ոճով ու ճաշակաւ։ Թատերասրահը լի էր պատուաւոր հանդիսականաց խուռն բազմութեամբ։ Քաղաքիս Վսեմ. կառավարիչ փաշան, ըստ խնդրանաց Իտարէի հայ անդամ Մեծ. Աղքատեան Պօղոս էֆէնտիի, բարեհաճած էր իւր բարձր ներկայութեամբ պատուել զայս երեկոյթ, իւր հետ ունենալով Իտարէի բոլոր պատուարժան անդամներ, և զանազան պաշտօնական անձինք։ Խաղի տպաւորութիւնն այնքան ազդու էր որ համայն հանդիսականներն յարտասուս շարժեց։ Ողբերգութեան յաջորդեց ԼըՊարպուլիէ անուամբ խիստ ծիծաղաշարժ կատակերգութիւն մը։

Ն. Վսեմութիւնն և իւր պատուարժան ընկերակիցք, մինչեւ վերջը մնալէ յետոյ՝ մեկնեցան հուսկ ուրեմն ժամ 6ին, յայտնելով թէ շատ գոհ եղան Փոքուն-Ասիոյ մէջ տեսնելով այսքան յառաջդիմած մի համեստ թատերաբեմ, հակառակ տեղական այնքան աննպաստ հանգամանաց և պարագայից, և խնդրելով որ յաճախ շարունակուին այս կարգի ներկայացմունք։

ԹՂԹԱԿՑՈՒԹԻՒՆՔ

«ԱՐԵՒԵԼՔ» Ի

ՏՐԱՊԻԶՈՆ

21 Նոյ. 1884

Նախորդ նամակաս արդէն գրած էի թէ Գեր. Տ. Գարեգին Ծ. վարդապետ Սրուանձտեանց Տրապիզոնի վիճակին առաջնորդ ընտրուած է ամենատաւար մեծամասնութեամբ։ Մի քանի լրագիրք հրատարակած էին թէ Գեր. Սրուանձտեանց Հօր ընտրութիւնը պիտի չվաւերանայ Կեդրոնական Վարչութենէն, սակայն մեք բնաւ կարեւորութիւն տուած չէինք այդ հրատարակութեանց, զի չէինք տեսներ լուրջ արգելքներ նորա վաւերացման։

Սակայն այս շաբթու Պատր. Գեր. Փոխանորդ Հօրմէն առ Նախագահն Գաւառական Ընդհ. Ժողովոյ ուղղեալ պաշտօնագիր մը կը ծանուցանէ թէ Գեր. Սրուանձտեանց Հօր ընտրութիւնը բեկեալ է և կը հրաւիրէ զԵրեսփոխանական Ժողովն նոր ընտրութիւն կատարել։ Պաշտօնագիրն այդ բեկման պատճառ կը ցուցնէ Սրուանձտեանց Հօր արդէն առաջնորդ լինելն ուրիշ վիճակի մը և նորա անուան բացակայութիւնն ընտրելեաց ցանկին մէջ։ Եթէ Գեր. Սրուանձտեանց Ակն իւր պաշտօնին գլուխը գտնուած ատեն ընտրուէր Տրապիզոնի առաջնորդ՝ այն ատեն Պատրիարքարանն իրաւունք ունէր բեկանելու ընտրութիւնը. բայց քանի որ Գեր. Սրուանձտեանց շատոնց հրաժարած է Ակնայ առաջնորդութենէն և կը պնդէ իւր հրաժարականի ընդունելութեան մասին՝ ալ չենք կրնար հասկնալ թէ ինչո՞ւ Կեդրոնական Վարչութիւնը չուզեր վաւերել նոր ընտրութիւնը։

Տրապիզոնցիք անշուշտ անմիտ չէին որ Սրուանձտեանց Հօր հրաժարած ըլլալը չգիտցած զայն իրենց առաջնորդ ընտրէին. ընդհակառակն, ընտրութեան չձեռնարկած՝ նախ նոյն ինքն Սրուանձտեանց Հօրմէն տեղեկացան թէ ինքն վերջնապէս հրաժարած է և ապա ընտրեցին զինքն։ Իւր անունն թէև չէր գտնուէր Պատրիարքարանի զրկած ցանկին մէջ, սակայն միեւնոյն ցանկին ներքեւ հրահանգ տրուած էր Գաւառական Վարչութեան թէ ընտրելի են նաեւ բոլոր անպաշտօն եպիսկոպոսք և վարդապետք։ Ահա ճիշդ այդ հրահանգի համեմատ ընտրուեցաւ Գեր. Սրուանձտեանց իբր հրաժարեալ իւր նախկին պաշտօնէ։

Բաց աստի, միթէ նոյն ինքն Պատրիարքարանը օրինակ տուած չէ՞ ոչ թէ հրաժարեալ այլ պաշտօնի վրայ եղող առաջնորդ մը ուրիշ պաշտօնի կոչելու կամ ընտրել տալու։ Անցեալ ամառ Կեդրոնական Վարչութիւնը չէ՞ որ ուզեց Մշոյ Ս. Կարապետի վանուց վանահայրութիւնը յանձնել Գեր. Օրմանեան Հօր, մինչդեռ նա Կարնոյ վիճակին առաջնորդն էր առանց բնաւ հրաժարած ըլլալու։ Եթէ Գեր. Օրմանեան ընդունէր առաջարկուած պաշտօնը, ո՞ւր կը մնար Պատրիարքարանի այն սկզբունքն թէ վիճակի մ'առաջնորդն ուրիշ պաշտօնի չկոչուիր։

Այդ օրինակը մէջ բերի ո՛չ թէ մեր ընտրութիւնը պաշտպանելու համար, զի մերը չէ համեմատ, այլ լոկ ցուցնելու համար թէ Պատրիարքարանը ըստ պարագայից տարբեր սկզբունքներ կը պաշտպանէ, որ, ըստ իս, չէ կարող պատուաբեր լինել Կեդրոնական Վարչութեան անաչառութեան և ուղղամըտութեան։ Թերեւս Պատրիարքարանը պատասխանէ թէ Սրուանձտեանց Հօր ընտրութիւնը վաւերելով չուզեր քաջալերել խոնարհագոյն պաշտօններէ հրաժարականները։

Եթէ ամեն խոնարհագոյն պաշտօնէ հրաժարող անպատճառ բարձրագոյն պաշտօնի հասնէր և խոնարհագոյնները թափուր մնային, դարձեալ Պատրիարքարանը իրաւունք ունէր, սակայն Տրապիզոնի ընտրութիւնը ամեներեւ ցուցուց թէ ամեն ոք որ բարձր աստիճան կ'երազէ չէ կարող իրականացնել տեսնել իւր յոյսեր։ Մենք գիտենք որ կարգ մը եկեղեցականներ հրաժարական տուին իրենց պաշտօնէն Տրապիզոնի առաջնորդ ընտրուելու համար. սակայն Տրապիզոնցիք իրենց առաջնորդ ընտրեցին զԳեր. Սրուանձտեանց որ մեր նախկին առաջնորդի մահուանէն շատ առաջ զրկած էր իւր հրաժարականն առ ողբացեալ Ներսէս Ս. Պատրիարքն։ Այս ընտրութիւն թերեւս դաս մ'ըլլայ այն եկեղեցականաց որք իրենց կարողութենէն վեր պաշտօններ կ'ըղձան և ուրիշ անգամ իրը թողլով տաուերին ետեւէն չեն ընկնիր։

Մենք հաստատ յոյս ունինք թէ Կեդր. Պատ. Վարչութիւնը ի նկատի առնելով բազմամարդ և կարեւոր գաւառի մը գրեթէ ամբողջ ժողովրդեան փափաքն իրենց առաջնորդ տեսնելու զԳեր. Սրուանձտեանց, հուսկ ուրեմն պիտի հաճի վաւերել նորա ընտրութիւնն և փութացնել նորա յղումն։ Արդէն գրած էի թէ ամեն յետաձգում վնասակար է մեր գաւառի ազգայնոց ամեն կարգի շահերուն։

Միթէ յառաջդիմութեան օրէնքն և Աւետարանի սկզբունքն ալ չե՞ն պահանջեր որ Գեր. Սրուանձտեանց հետզհետէ կարեւորագոյն պաշտօններու կոչուի. միթէ Գեր. Սրուանձտեանց հայր դատապարտեա՞լ է ցվերջին շունչ Ակնայ առաջնորդ մնալ։ Սակաւուն հաւատարիմ եղողները չե՞ն որ բազմաց վրայ դէտ ըլլալու կոչուած են ըստ անսուտ բանի Ս. Աւետարանին։

Իսկ եթէ հակառակ ամեն ակնկալութեանց Կեդրոնական Վարչութիւնն պնդէ իւր որոշման վրայ, Տրապիզոն ալ անառաջնորդ վիճակաց արդէն ստուար ցանկին մէջ մնալու դատապարտեալ է, զի որչափ կըրցած եմ շօշափել պաշտօնակցացս մեծամասնութեան մտքերն, Գաւառական Ժողովոյ անդամք որոշած են ուրիշի չտալ իրենց քուէն և չընդունել առանց իրենց ընտրութեան զրկուած ոեւէ եկեղեցական։ Տա՜յր երկինք որ գործերն այդ աստիճանին չհասնէին։

Գաւառական Երեսփոխան

ՏՓՂԻՍ, 16 Նոյեմբեր

«Անգութ Ռուսնեց, միթէ չե՞ս տալ,
Աղէտալի կեանքս սգալ․․․․ »

Գամառ-Քաթիպա

«Մշակ»ի առժամանակեայ անհետանալովը մեր լրագրութեան մէջ բըգդալի կերպով թողուած բացը դեռ չը գոցուած, ահա և «Արձագանք» որ դադարում է բաւական երկար ժամանակի համար. ասել է թէ մեք անորոշ ժամանակով զրկւում ենք մեր գըլխաւորապէս լուրջ և ազատամիտ թերթերից. մնացած երկու թերթերը, «Նոր Դար» և «Մեղու», որոնք արդէն յայտնի են ամենքին իրենց ուղղութեամբ, չեն ներկայացնում իսկապէս ժողովրդի կամքը, ցանկութիւնը. առաջինը պարզապէս Սպանդարեանի անձնական օրգանն է, իսկ երկրորդը․․․ բայց միթէ հարկ է նրա համար խօսելը. թողնենք այդ և դառնանք «Արձագանք»ի դադարման խնդրոյն։

Թէ ի՛նչ մահացու մեղք էր Պ. Ցովհաննէսեանի արած այդ սխալը, մենք չգիտենք. բայց այդքանը կայ որ «Արձագանքը» դադարեցրուեց նրա համար՝ որ նա համարձակուել էր սգալ ազգի ամենասիրելի Պատրիարքի մահը սեւ շրջանակ դնելով։ Ո՛ր օրն ենք հասել, Տէր Աստուած. մեր աղետալի կորուստները անգամ սգալ իրաւունք չունինք. արտասուել, լալ անգամ չեն թողնում մեզի. և երբ սրտերնիս արիւն է կաթում, զուցէ վաղը ստիպելու են մեզ որ օր և է կառավարչական տօնի համար մեր տներին և խանութներին վրայ ուրախութեան դրօշակներ կախ տանք։ Եւ մենք կախ պէտք է տանք, և մենք պէտք է ուրախանանք, և մենք պէտք է զուարճանանք, որովհետեւ․․․։

Այդ ամենը այդպէս է. բայց «Արձագանք»ի դադարման մէջ կայ և ուրիշ նպատակ, նպատակ, որ անկարելի էր չերեւակայէր մեր ներքին կեանքին ծանօթ մտածող մարդը։ «Մշակ»ը մի տարի առանց Ցենզուրայի իրաւունքի մի քանի համարներ էր հրատարակել. Արծրունին այդ մասին դատի կանչուեցաւ և դատապարտուեցաւ միայն 25 րուբլ տուգանքի կարծեմ. իսկ այսօր ողորմելի «Արձագանքին» միայն սեւ դնելուն համար 8 ամիս դադարեցնում են։ Ինչո՞ւ։ — Պարզենք այժմ հարցը։ Այն օրից երբ թէ՛ կաթողիկոսական և թէ՛ ուրիշ մի քանի կենսական խնդիրներ հրապարակ նետուեցան, ահա այն օրից մեր բարի և հայասէր կառավարչապետը և իւր արբանեակները սկսեցին ծուռ աչքով նայիլ թէ՛ «Մշակ»ին և թէ՛ «Արձագանք»ին։ Առաջինը իրենց բաղձանաց համաձայն դադարեցաւ և ո՞վ գիտէ նոր թոյլտուութիւն էլ ո՞րքան ժամանակ կը քաշէ։ Մնում էր «Արձագանքը» որին դադարեցնելու համար ամենափոքր մի առիթ էին սպասում. առիթը ներկայացաւ. և որքան էլ հասարակ բան լինէր այդ, այնու ամենայնիւ այդ բաւական էր նրանց, դադարեցնելու շաբաթաթերթի հրատարակութիւնը այնքան ժամանակամիջոցի համար որքան հարկաւոր էր որ կաթողիկոսը ընտրուած վերջացած լինէր։

Ընտրութեան վերաբերմամբ տաք հարցեր դարձեալ ասպարէզ կ'գան. և երկու նշանաւոր ոյժեր, որոնք անմիջապէս գիտէին ազդել հասարակութեան վրայ, որոնց ուղղութիւնը սիրելի էր ժողովրդին, պիտի լռեն. պիտի խեղդեն իրենց ձայները մինչև որ կաթողիկոսական, ուսումնարանական և ուրիշ կենսական հարցեր լուծւում կստանան։ Սոսկալի բան է տեսնել այդ բոլորը և․․․ և սոխոնած մնալ լռելու. դա բարոյական սպանութիւն է։

Սարսափելի հանգամանքների մէջ է գտնուած այժմ մեր գրականութիւնը։ Ի նկատի առնելով այն արտաքոյ կարգի իրաւունքն որ տրուած է այս տեղի գրաքննիչներին, այդ անզգայ դահիճներն ոչինչ չեն խնայում. ամենաանմեղ յօդուածները ջնջւում են. ներկայացրուած բրոշիւրներ կամ գրքեր ամիսներով յետաձգւում են, չեն տալիս, ասումեն կորցրել ենք, և հազար ու մի անասելի օրինազանցութիւններ. շատ քիչեր են արժանանում որ ներկայացրուած բրոշիւրն կամ գիրքը մի ամսէ առաջ ստանային։ Իսկ ի՛նչ են անում արտասահմանեան լրագիրների հետ, ի՛նչ են անում ձեր «Արեւելք»ի համարների հետ. հիմա սեւացնելն էլ նեղութիւն է պատճառում իրենց, համարները մկրատով կտրտում են ջնջելով որ դրանով ի զուր տեղից երկրորդ երեսի անմեղ յօդուածներն էլ ոչնչանումեն. ամիսներով պահում են համարները, շատ թիւեր չեն տալիս ամենեւին, ստացվում են համարները յետ ու առաջ, այնպէս որ կատարելապէս յուսահատեցնում են ստացողին. բայց այդ բոլորը դեռ թեթեւ բաներ են։

Կիրակի օրուայ (ամսոյս) «Արձագանք»ի համարը երբ առաջարկւում է Պ. Գրաքննիչին, նա ջնջելով առաջնորդող (Ներսէսի մահուան մասին համար) յօդուածի համարեա կէս մասը, աւելացնում է որ ես իրաւունք չկայ թերթի չորս կողմը սեւ դնելու. առաջինի այսինքն յօդուածի ջնջելու մասին ոչինչ չէ ասում Պ. Ցովհաննէսեան, իսկ սեւ դնելու համար հակառակւում է և պատասխանատուութիւնն իւր վրայ առնելով դնել է տալիս, անշուշտ չկարծելով ամենեւին որ դրա համար 8 ամսով իւր շաբաթաթերթը կը դադարեցնեն. առաւօտեան ոստիկանութիւնը գնում է տպարան և կարգադրում է միայն կէսը կալանաւորել, Պ. Ցովհաննէսեան յաջողում է կէս մասը իւր կառքով դուրս տանել։

ԷԼԻ ՆԱ

ԶԱՆԱԶԱՆՔ

ԿՆՈՋ ՄԸ ՎՐԷԺԱՌՈՒԹԻՒՆԸ

Հեռագիրը վերջին օրերս կը ծանուցանէր մեզ թէ Մարսիլիոյ երեսփոխանին կին Տիկին Գլովիս Հիւկ Նոյեմբեր 27 ին դատական պաշտօնատան մէջ Մորէն անուամբ անձ մ'սպաննած էր, որ անպատուած էր զինքն իւր ամուսնական պատւոյն մէջ։ Այս խնդրոյն վրայ Փարիզի թերթերուն մէջ հետեւեալ մանրամասնութիւնները կը գտնենք.

Կը յիշուի թէ ասկէ քանի մ'ամիս առաջ Մորէն, միջնորդ տեղեկութեանց գործակալութեան մը, երկու տարի բանտարկութեան և 2000 ֆրանքի տուգանաց դատապարտուած էր սուտ վկայութիւն ըրած լինելուն համար ընդդէմ Տիկին Գլովիս Հիւկի, հետեւեալ պարագայից մէջ։ Տիկին Լընորման անուն կին մը, որ իւր ամուսնէն բաժնուելու համար դատ բացած էր, դրամ տուած էր Մորէնի որպէս զի սա հաստատէ թէ Տիկին Գլովիս Հիւկ աղջկնութեան ատեն Պ. Լընորմանի տարփուհին եղած էր, անհեթեթ տեղեկութիւն, որոյ բացարձակ ստութիւնն ապացուցուեցաւ դատավարութեան միջոցին։

Նոյեմբեր 27ին հինգշաբթի օր, խընդիրը վերստին դատարանին առջեւ կ'ելնէր՝ Մորէն վերաքննութեան դիմած լինելով։ Միայն իւր փաստաբանը նախագահէն խնդրած էր որ դատը տասն և հինգ օր յետաձգուի, և Պարոն ու Տիկին Գլովիս Հիւկի փաստաբան Պ. Կաթինօ յայտարարած լինելով որ չէին ընդդիմանար այդ յետաձգման, ատեանը վերցաւ։

Ամեն ոք դուրս ելաւ ատենասրահէն։ Պ. և Տիկին Գլովիս Հիւկ կանգ առին նրրանցքին մէջ և իրենց բարեկամ փաստաբանաց հետ կը խօսակցէին երբ Մորէն անոնց քովէն անցաւ։ Տիկին Գլովիս Հիւկ անմիջապէս բէվօլվէր մը հանեց իւր մուշտակագարդ մեկնոցին տակէն և քօղը վեր առնելով, նշան առաւ Մորէնի, պոռալով. «Թշուառական»։ Այս վերջինն հեռացաւ առանց պատասխանելու։ Քանի մը երկվայրկեանի մէջ Տիկին Գլովիս Հիւկ վեց անգամ կրակ ըրաւ։ Երկու գնտակները չդիպցան և գնացին մխուեցան պատին մէջ. բայց միւս չորս գնտակները ծանրապէս վիրաւորեցին զՄորէն, երեքը գլխէն ու վիզէն և չորրորդը կուրծքէն։ Մորէն խեղճն ինք իւր վրայ դարձաւ և երեսի վրայ գետին ինկաւ արիւնաշաղախ։

Աւելորդ է նկարագրել ներկայից սրտայուզութիւնը։ Փաստաբաններ, դըրագիրներ, պահապաններ վազեցին եկան պայթման ձայնն առնելով։ Տիկին Գլովիս Հիւկ, որ զինաթափ եղած էր ապահովութեան գործակալի մը ձեռամբ, երկու պահապաններու ուղեկցութեամբ ոստիկանապետ Պ. Տէյէրի քով տարուեցաւ։ Երբ զնա կը տանէին, իւր ամուսինը, մայրին ծայրայեղ գրգռման մը ենթակայ, կը կրկնէր.

— Կը շնորհաւորեմ զքեզ, հրեշտակս․․․ լաւ ըրիր, խիստ լաւ ըրիր․․․։ Մեր պատւոյն վրէժը լուծեցիր։

Պ. Կաթինօ կը ջանար հանդարտեցնել զՊ. Գլովիս Հիւկ, երբ ոստիկան մ'ուզեց նոյնպէս ձերբակալել զնա։

— Թողէք զիս, գոչեց նա։ Ես անբռնաբարելի եմ իբր ներկայացուցիչ ժողովրդեան։ Զիս ձերբակալելով, Սահմանադրութիւնը կը դրժէք։ Կինս սրիկայի մը վրայ բէվօլվէր պարպեց, լաւ ըրաւ։ Տասնեւհինգ ամիս է որ զմեզ կ'անպատուէր։

Սակայն և այնպէս, Մարսիլիոյ երեսփոխանն ոստիկանապետին պաշտօնատունը գնաց, որ՝ հակիրճ հարցաքննութենէ մը յետոյ՝ զայն թող տըւաւ։ Տիկին Գլովիս Հիւկ, ընդհակառակն, ձերբակալուած մնաց, և հանրապետութեան դատախազ Պ. Պուշէ սկսաւ գործին քննութիւնը։

Գալով Մորէնի, պատգարակով Օթէլ-Տիէօյի հիւանդանոցը փոխադրեցաւ, ուր բժշկական քննութեամբ տեսնուեցաւ որ առաջին գնտակը ծակած՝ էր գանկին գագաթն, երկրորդը խըրած էր ծոծրակին մէջ, երրորդը կուրծքին մէջ՝ փայծաղին մօտ։ Գընտակներէն ոչ մին կրցաւ դուրս հանուիլ, սակայն դեռ վերջին թղթաբերով առնուած լրագիրք կը ծանուցանեն թէ Մորէն տակաւին մեռած չէ. Իրաւ է թէ իւր վիճակ յուսահատական է և իւր հուժկու կազմուածն է որ կը դիմադրէ մահուան ու կենաց միջեւ այդ սոսկալի կռուոյն։

Երեկոյին, արեան լճակ մը տակաւին ցոյց կուտար անոնց որք ամեն կողմէ վազած եկած էին, այն տեղն ուր ոճիրը գործուած էր։

Մորէն, հիւանդանոց հասնելուն պէս, չկրնալով խօսիլ, նշանացի կերպով թուղթ ու մատիտ խնդրած էր, և սա բառերը գրած.

Անմեղ եմ։

ՄՈՐԷՆ

Քանի մը վայրկեան յետոյ, վերջին օծումն ընդունեց։

Տիկին Գլովիս Հիւկի հարցաքննութիւնը բոլորովին հաստատած է թէ ոճիրը կանխամտածութեամբ գործած էր։ Երբ հարցուցին թէ Մորէնի զարնելու համար հրազէն պահած էր իւր վրայ, պատասխանեց.

— Երբ կանայք բէվօլվէր կրեն, գոհարի տեղ գործածելու համար չէ։ Զիս դատարանի առջեւ պիտի կոչէք, այլ երբ ճշմարտութիւնն յայտնուի, ամեն մարդ իրաւունք պիտի տայ ինձ։

Հարցաքննութիւնն աւարտելէ յետոյ, Տիկին Գլովիս Հիւկ Սէն-Լազար տարուեցաւ, ուր պիտի մնայ մինչեւ դատին սկիզբը, որոյ հետեւանքները կը խոստանանք հաղորդել մեր ընթերցողաց։

Մեր Փրանսագէտ ընթերցողաց կը յանձնարարենք յատուկ, որոշ և տարրական գիրք մը որ հասարակութեան կը ծանօթացնէ բժշկութեան գաղտնիքներն, այդ կարեւոր գիտութեան, որուն վրայ տեղեկութիւն ունենալ հարկաւոր է ամենուս։

Այդ գրքին վերնագիրն է «ԺՈՂՈՎՐԴԱԿԱՆ ԲԱՌԱՐԱՆ ԳՈՐԾԱԾԱԿԱՆ ԲԺՇԿՈՒԹԵԱՆ», զոր կը հրատարակէ Տօքթոր Բօլ Լապարթ, երիտասարդ հանրածանօթ գիտուն մը որ նաեւ նշանաւոր գրող մ'է, աշխատակցութեամբ Բժշկական վարժարանին վկայեալ Ուսուցիչներու, Հիւանդանոցաց Բժիշկներու և Վիրաբուժներու, և Փարիզի նշանաւոր մասնագիտաց, ինչպէս Պ. Պ. Պէնի-Պառպ, Պէժէրըն, Պուլէ, Տըլյանի-օվ, Ֆօռ, Ֆանօ, Կալիփ, Կանիկու-Տէլուէն, Ժիւլ-Կէռէն, Լանտրիէօ, Լապարթ հայր, Մաշան, Մոնէն, Բէան, Բուշէ, Ռօպինէ, Տը Սուար եւն եւն։

Այս բառարանը կը պարունակէ մարդակազմութեան եւ բնախօսութեան անհրաժեշտ տեղեկութիւնները. — Նկարագրութիւնն ամեն հիւանդութեանց, ախտանիշներն որովք կարելի է ճանչել զայնս, և անոնց իւրաքանչիւրին յարմար դարմանն. — Այդէ կ'անցնէ սովորաբար գործածուած բոլոր դեղերը, կը սովրեցնէ անոնց բաղադրութիւնը, յատկութիւնները, եւ զայնս պատրաստելու ու գործածելու կերպը. — Մանրամասնօրէն կը նկարագրէ թունաւորելոց, վիրաւորելոց, խեղդելոց, շնչահեղձելոց տրուելիք դարմանները. — [illegible] այս գրքին մէջ մեծ տեղ կը գրաւեն մանաւանդ առողջաց, հիւանդաց և ապաքինելոց առողջապահութիւնը. մանկանց, կանանց և ծերոց առողջապահութիւնը. ամեն արուեստի, ամեն ճարտարութեան առողջապահութիւնն, և վերջապէս քաղաքաց ու գիւղօրէից հանրային առողջապահութիւնը։

«Ժողովրդական բառարան գործածական բժշկութեան» գիրքը կը պարունակէ 1,000 պատկերներ, որք կը դիւրացնեն բնագրին հասկացողութիւնը։

Հրատարակիչք ի լոյս կ'ընծայեն զայն տետրակ առ տետրակ 10 սանթիմ և շարք 50 սանթիմ. — Կարելի է ամբողջ գործին բաժանորդ գրուիլ և մաս առ մաս ստանալ, Օսմանեան ոսկի մը զրկելով Իսդըրն էֆէնտիի, Գալաթիոյ, Տէյիրմէն խան, թիւ 16։

ԿԱՂԱՆԴ 1885Ի

Դպրոցական նուէրի համար աժան գներով կրօնական պատկեր ուզողները պէտք է դիմեն ի կեդրոնատեղին՝

ԹՂԹԱՎԱՃԱՌԱՏՈՒՆ

Ա. Մ. ԳԱՐԻՊԵԱՆ

Թիւ 10, ԵՒԻՔՍԼԷՔ-ՍԱՆՏԸՐԸՄ, 10 Թիւ
ՂԱԼԱԹԻԱ, Կ. ՊՈԼԻՍ

Ուր գաւառաց ուղղակի յանձնարարութիւններն ալ կը կատարուին, տակը կանխիկ ընդունելով։

3—15

ԾԱՂԻԿ

ԱՐԴԻ ՀԱՅ ՄԱՏԵՆԱԳՐՈՒԹԵԱՆ

Ի պէտս վարժարանաց

ՄԱՍՆ Բ.

ԵՐԿԱՍԻՐԵԱՑ Ն. ՄՈՒՐԱՏԵԱՆ

Մայրենի լեզուի և գրականութեան ուսուցման համար պատրաստուած հաւաքածոյիս այս Բ. մասին մէջ նշանաւոր գրական հատուածներ կան, որք ճաշակի կրթութեան համար գերազանց ուսուցիչ կրնան ըլլալ։ Մասնաւորապէս ուշադրութեան արժանի են Վսեմ. Գ. Օտեանի սքանչելի գրուածները, Գեր. Ղեւոնդ Ալիշանի և Գեր. Խորէն Նար-պէյ սրբազանի Սանդուխտ Նահատակուհւոյն քերթուածոց բաղդատութիւնը, Գեր. Գ. Վ. Սրուանձտեանցի, Ամեն. Խրիմեան Սրբազանի և ուրիշ նշանաւոր հեղինակաց ընտիր գրուածները խնամով բաղդատուած։

Կը ծախուի Ց. Գափաֆեան և Վ. Մարգարեան գրատուններ նաեւ ամեն Հայ գրավաճառաց քով՝ ի գին 8 գրուշ։

ԻՐԱԲԱՆՈՒԹԻՒՆ

ԿԱՄ

ՏՂՈՑ ԱԶՔՆ ՈՒ ԱԿԱՆՋԸ ԿՐԹԵԼՈՒ ԵՂԱՆԱԿ

ԱԶԱՏ ԹԱՐԳՄԱՆՈՒԹԻՒՆ

Մ. ՄԱՄՈՒՐԵԱՆԻ

Մամուրեան էֆէնտիի սոյն նոր դասագիրքը կը վաճառուի ի գին 6 գրուշ, Ց. Չէնճիրճեան էֆէնտիի Գրատունը, Պոլիս Մահմուտ-փաշա. նաեւ ուրիշ հայ գրավաճառաց քով։

Սոյն տարրական գործն ո՛չ միայն ազգային վարժարանաց մանր տղայոց համար դասագիրք, այլ չափահասից եւս դիւրին գործի մը կրնայ լինել ընտանեկան կրթութեան ծաւալման համար։

ՈՒԼՆԻԱ ԿԱՄ ԶԷՅԹՈՒՆ

ԼԵՌՆԱՅԻՆ ԱՒԱՆ Ի ԿԻԼԻԿԻԱ

ՆԿԱՐԱԳԻՐ

ՏԵՂԱԿԱՆ, ԿԵՆՍԱԿԱՆ, ԲԱՆԱՍԻՐԱԿԱՆ ԵՒ ԼԵԶՈՒԱԲԱՆԱԿԱՆ

Գրեց

Ց. Ց. Ալլահվէրտեան

ԲՈՎԱՆԴԱԿՈՒԹԻՒՆ

Մասն Ա. — Դիրք, Շէնք, Թիւ բնակաց, Եկեղեցիք, Վարժարանք, Վանորայք։

Մասն Բ. — Ծնունդ և Մկրտութիւն, Անուանք, Հագուստ, Տնական կարասիք և կեանք, Ուտեստք, Լուսաւորութիւն լաթեղինաց և Մաքրութիւն մարմնոյ, Բարոյք, Կրօնական և բարոյական հանգամանք, Ազգային կեանք, Ընկերութիւնք, Երկրագործութիւն, Արմտիք, Բոյսք, Կենդանիք, Գաղղիական ախտ, Դեղք, Հիւանդութիւն և Մահ, Հանդէս Թաղման։

Մասն Գ. — Աւելորդապաշտութիւնք, Օրհնութիւնք կամ Բարեմաղթութիւնք, Անէծք, Երդմունք, Վրէժխնդրութիւնք, Առակք, Ցանգաւոր զրոյցք, Պատմութիւնք, Աստղաբանականք, Հանելուկք, Տէրունական աղօթք Զէյթունցւոց։

Բառք — Գործածականք, գիտականք, երկրագործականք, և բուսաբանականք։

Սրամեան մաքուր տպագրութեամբ ի լոյս եկած լինելով՝ կը վաճառի ամեն գրավաճառաց քով ի գին 10 դահեկանի։

Կեդրոնատեղին է Կ. Պոլիս մեծ Չուխաճի խանի դէմ Վարազճըր խան։

Վաճառուելիք 30 հատի գինն հեղինակին կողմանէ նուիրեալ է Զէյթունի հրկիզելոց։

Զէյթունի վրայ հրատարակութեան մը պէտքն ցարդ յոյժ զգալի էր. հետեւաբար, առաջին անգամն ըլլալով այսպիսի ընդարձակ գրքի մը հրատարակութիւնն՝ կը յանձնարարեմք զայն ամենայն հասարակութեան, յորմէ թէ՛ հետաքրքիր ընթերցողն, թէ՛ բանասէրն և թէ՛ գիտունն միանգամայն կարեն օգտիլ։

ԿԵՆԱՑ ԱՊԱՀՈՎԱԳՐՈՒԹԵԱՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆ
ԵՐԱՇԽԱՒՈՐԵԱԼ ԴՐԱՄԱԳԼՈՒԽ
287 ՄԻԼԻՈՆ ՖՐԱՆՔ

ԼԱ ՆԻՒ ԵՈՐՔ

Ապահովագրեալք միայն տէր են երաշխաւորեալ գրամագլխոյն և ընկերութեան բոլոր շահերուն

ԹՈՒՐՔԻԱՅ ՀԱՄԱՐ
ՏՆՕՐԷՆ
Ա. Հ. ՍՔԷՑՖ
ԳՐԱՍԵՆԵԱԿ ԿԱԼԱԹԱ, ՉԱԼԱՃԵԱՆ ԽԱՆ

ՄԵԾ ՄԹԵՐԱՆՈՑ ԿԻՐԱՍԵԱՆՑ

587, Մեծ Փողոց Բերա, ... 587

[illegible]

40 %

[illegible]

ԵՐՈՒԱՆԴ Մ. ՓՕՅԱՃԵԱՆ

ԳՈՐԾԱՐԱՆ ԵՒ ՎԱՃԱՌԱՏՈՒՆ ՍԵՒ ԵՒ ՇԱԳԱՆԱԿԱԳՈՅՆ ՄԱԶԻ ՆԵՐԿԵՐՈՒ

204. — Մահմուտ փաշա չարշըսը, թիւ — 204.

ՍԵՒ ՆԵՐԿ

Թուրքիոյ մէջ պատրաստուած եւ գործածուած սեւ ներկերուն վրայ իմ կատարելագործեալ բաղադրութեանս առաւելութիւնը յաճախորդք գէթ մի անգամ փորձելով կրնան հասկնալ։

ՇԱԳԱՆԱԿԱԳՈՅՆ ՆԵՐԿ

Կան այնպիսի մազեր որ ի բնէ շագանակագոյն բայց ճերմակ մազերով խառն են։ Իմ բաղադրութիւնս, որ տասն վայրկեանի մէջ մազերն իրենց բնական գոյնին կը դարձնէ, առ նուազն մինչեւ մէկ ու կէս ամիս կրնայ տեւել, առանց անոնց բնական փայլունութիւնը կորսնցնելու, որով կը գերազանցէ Եւրոպայէ եկած սեւ և շագանակագոյն նմանօրինակ ջուրերը, մանաւանդ որ քիմիական բաղադրութեամբ վնասակար հետեւանք յառաջ չբերեր բնաւ։ Վերոյիշեալ ներկերը գործածելու եղանակին վրայ տեղեկութիւնք կը տրուին վաճառատանէս։ Գիները յոյժ գոհացուցիչ են։

Շատ գնողներու համար 20 0|0 զեղչ կը լինի։

6—52

ՀԱՅ ԹԷՅԱՎԱՃԱՌ

Է Թահմիզ փողոց, ... մօտ, թիւ 70

Այս վաճառատունն որ մէկ տարիէ աւելի ժամանակէ հետէ իւր յաճախորդները գոհացնելու ջանք չէ խնայած, կը ծանուցանէ թէ Չինաստանի և Ճավայի բերքերէն այս անգամ զանազան տեսակ ընտիր թէյեր (չայ) բերել տուած է յատկապէս, եւ կը խնդրէ սիրելի ազգայիններէ, մանաւանդ գաւառացի Հայ ... որոնք կը հաճին գէթ միանգամ ի մօտոյ տեսնել իւր ապրանքներն և փորձել թէ՛ տեսակաց լաւութիւնը, եւ թէ՛ գիներու աժանութիւնը։

ԹՂԹԱՎԱՃԱՌ ԵՒ ԳՐԱՎԱՃԱՌ

Զ. ԹՈՐՈՍԵԱՆ ԵՒ ԸՆԿ.

Պոլիս, Մեծ Մաքսի կողք, թիւ 46

Սոյն վաճառատունն որ մեծ փոփոխութիւն կրած է այժմ և ընդարձակուած, պատիւ ունի ծանուցանել իւր յաճախորդաց տառ և ի գաւառս թէ պատրաստ է ամէն լեզուով գրքեր, աշխարհացոյց և ամէն տեսակ թղթեղէնք աժան գներով։

Եւրոպական հեռաքերքրաշարժ պատկերներ, դպրոցական և գծագր. պիտոյք և Օրացոյց 1885 տարւոյ։

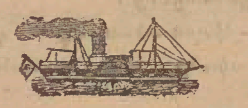

ՄՈՍ
ՇՈԳԵՆԱՒԱԿԱՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹԵԱՆ
Լիվրբուլէ և Միջերկրականի միջեւ բանող շոգենաւք

Անուանք	Թոնոյ	Անուանք	Թոնոյ
Քանոբուս	4200	Օսայրիս	3000
Ֆերոս	4000	Նեբթիս	3000
Օսմանլի	4000	Բերա	3000
Սեսոդրիս	3250	Ադրիադիք	1700
Թիպս	3250	Լոդիւս	800
Մակեդա	3250	Օլինդա	800
Մարիոթիս	3250	Սեսիլ	700

Օտայէս շոգենաւը տառ հասան ընդհանուր վաճառքով։

Վերոյիշեալ շոգենաւք չքնաղագէս յարդարուած են ճամբորդներու համար։

Դիմել առ Ժ. Թ. ՈՒԻԹՕԼ և ԸՆԿ. Մէյտանճըգ փողոց, Պոլիս

Տնօրէնութիւն, Լիվրբուլ

ՃԷՅՄՍ ՄՈՍ և ԸՆԿ.
31, Ճէյմս Սդրիդ, Լիվրբուլ

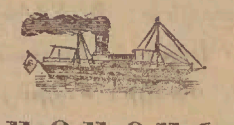

ԲԱԲԱՅԱՆԻ
ՇՈԳԵՆԱՒԱՅԻՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹԵԱՆ
Լիվրբուլէ, Միջերկրականի և Օտեսայի միջեւ կանոնաւորապէս բանող
ՇՈԳԵՆԱՒՔ

Անուանք	Թոնոյ	Նաւապետք
Այա Սոֆիա	3,000	Պըքս
Արապատ	2,500	Բոճըրս
Արգատիա	2,500	Փրուքբշանք
Լաքոնիա	2,500	Ռուիքս
Մասետոնիա	3,500	Մարշ
Բումելիա	2,300	Ֆօթըրճիլ

Բումելիա շոգենաւը ի մօտոյ Բօսֆորէն պիտի մեկնի ուղղակի Լիվրբուլ պիտի ուղեւորի։

Այա-Սոֆիա շոգենաւը Լիվրբուլէն տառ կ'սպասուի նոյեմբեր 20ին։

Ընկերութիւնն օրինաւոր գներով վաճառք կ'ընդունի Եւրոպական երկիրներու և Ամերիկայի համար։

Ամէն դիւրութիւն և հանգստութիւն կը տրուին ուղեւորաց։

Դիմել առ ԴԱՆԻԷԼ, ԲԱԲԱ ԵՒ ԸՆԿ.
Գործակալք

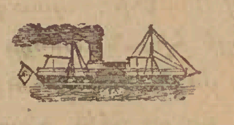

ԵՐԹԵՒԵԿՈՒԹԻՒՆ
ԱՌԱՋԻՆ ԿԱՐԳԻ ՇՈԳԵՆԱՒՈՒՑ
Ընդ միջ Անգլիոյ, Կ. Պոլսոյ և Օտեսայի

ԹՈՎՄԱՍ ՈՒԻԼՍԸՆ ՈՐԴԻՔ ԵՒ ԸՆԿ.

Անուանք	Թոնոյ	Անուանք	Թոնոյ
Ալպանօ	2,000	Լեբանդօ	4,500
Անճէլօ	3,000	Մարէնկօ	4.300
Արկօ	1,300	Մարսալէն	2,500
Պասսանօ	3,500	Մելօ	2,000
Պօրօտինօ	2,200	Նէրօ	2,000
Պրավօ	2,000	Օթէլլօ	5,000
Գէյրս	2,600	Օրլանտօ	3,000
Գալիբսօ	2,500	Օդրանդօ	4,500
Գամէօ	2,100	Օդդօ	2,000
Գադօ	2,000	Բասիֆիք	1,200
Գօմօ	2,700	Բալէրմօ	3,200
Տիտօ	2,500	Բասդէր	1,700
Տօմինօ	1,800	Քիդօ	2,800
Տրադօ	2,600	Րիալթօ	4,400
Էրադօ	2,600	Րինալտօ	3,200
Ֆալքօն	800	Րօլլօ	3,000
Ֆիտօ	1,700	Րօմանօ	5,500
Ֆլամինկօ	1,600	Րօմէօ	3.500
Կալիլէօ	5,500	Սալերնօ	4,000
Կիդանօ	2,200	Սարֆօ	2,000
Կօզօ	1,800	Սիլվիօ	2,000
Կրօտնօ	2,200	Սօրենդօ	4,300
Հանկօ		Թասսօ	1,200
Հէրօ	2,000	Թ. Ուիլսըն	3,000
Հիտալկօ	3,000	Թիկէր	1,300
Հիւմպէրդ	1,200	Թօրէտօ	2,800
Ճիաօ	2,300	Քանտօ	3,600
Քէլօ	2,000	Էէտօօ	3,600
Քօնիօ	2,200	Զէպրա	1,000
Լէօ	2,000	Զէրօ	140

Սօրենդօ շոգենաւը, նաւապետ Մաքի Անդ Լիվրբուլէն տառ եկաւ ընդհանուր վաճառքով և իւր բեռն պարպելէ յետոյ Օտեսա պիտի ուղեւորի։

Ուղեւորներու համար աղէկ դիւրութիւններ կ'ընծայուին։

Աւելի մանրամասնութեանց համար դիմել առ ՖՐԵՏԵՐԻՔ ՀԻԼՏ
Գործակալ
Թիւ 17-18, Քիւչիւք Միլլէթ խան Ղալաթիա

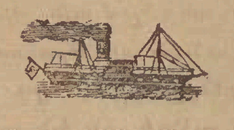

ՖՐԷՏ ԼԷՅԼԱՆՏ
ՇՈԳԵՆԱՒԱԿԱՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹԵԱՆ
ԱՌԱՋԻՆ ԿԱՐԳԻ ՇՈԳԵՆԱՒՔ
Որք կանոնաւորապէս կը բանին Լիվրբուլէ և Արեւելքի միջեւ.

Անուանք	Թոնոյ	Անուանք	Թոնոյ
Ալճէրիան	2500	Ֆավոնեան	3700
Ալլասիան	2500	Ֆլամինեան	3700
Անատոլեան	2500	Ֆլավեան	3700
Աթենեան	2500	Իպերիան	5500
Արապիան	3700	Իլիրիան	5500
Պավարիան	6000	Իսդրիան	5500
Պուլկարիան	6000	Լեսպիան	2200
Քասթելեան	800	Լիկուրեան	2500
Սայբենեան	2000	Լիսպոն	800
Տօւրոյ	700	Օբորթօյ	700
Էճիբշըն	3700	Բերսիան	3800
Ֆապիան	3700	Վալէնսիան	6800
Ֆալերնիան	3700	Վիրճինեան	6800

Ալճէրեան շոգենաւը նաւապետ Լաուրանսոն այսօր Լիվրբուլէն տառ հասաւ։

Ուղեւորներու համար աղէկ դիւրութիւններ կ'ընծայուին.

Աւելի մանրամասնութեանց համար դիմել առ ԼԵՏՈՒԱՐՏ ԼԱՖՈՆԹԷՆ
Գործակալ
Թիւ 34, 35, 36, Եէնի Միլլէթ խան, Ղալաթիա.

Նաւատէրք, Պարոնայք Ֆրէտ, Լէյլանտ և ընկ. Լիվրբուլ

Գործակալութիւնք

Կ. Պոլիս, Լէտուարտ Լաֆոնդէն.
Ճիպրալթար, Պ. Գ. Քարվըր Եղբարք
Աղեքսանդրիա, Կ. Լ. Վալհման և ընկ.
Մալթա, Ա. Ֆամիլիէրի.
Շիրա, Ա. Մ. Մավրօկօրտադօ.
Զմիւռնիա, Պ. Ուիդօլ և ընկ.

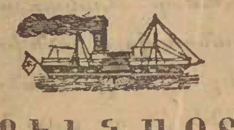

ՔԻՒՆԱՐՏ
ՇՈԳԵՆԱՒԱԿԱՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹԵԱՆ
ԱՌԱՋԻՆ ԿԱՐԳԻ ՇՈԳԵՆԱՒՔ
Որք ամէն տասն օրը անգամ կը բանին Լիվրբուլէ և Միջերկրականի միջեւ.

Անուանք	Թոնոյ	Անուանք	Թոնոյ
Օրանիա	7,000	Մալթա	3,000
Ագլաա	3,000	Մորոքքօ	2,500
Ալէբբօ	3,000	Նամթ	2,500
Պոդնիա	4,600	Բալմիրա	5,000
Պաթավիա	3,800	Բարթիա	3,200
Պալպէք	2,500	Բամբերօ	3,000
Պրիթիշ Քուին	1,200	Սերվիա	7,800
Սեֆալոնիա	5,000	Սիդիա	4,600
Քադալոնիա	4,700	Սարաքօսա	3,000
Շերպուրկ	2,090	Սամարիա	3,000
Տէմէրարա	2,500	Սիտոն	3,000
Կալիա	4,000	Թարիֆա	3,000
Քէտար	2,500	Թրինիտատ	2,500
Մարաթոն	3,000		

Բոլմիրա շոգենաւը, նաւապետ Ֆէրկիւսըն տառ հասաւ ընդհանուր վաճառքով և ի մօտոյ Լիվրբուլ պիտի ուղեւորի Զմիւռնիոյ ճամբով.

Դիմել առ ԹՈՄԱՍ Զ. ՃՈԼԻ
Գործակատար
Թիւ 1 Քիւչիւք Հայիկ փաշա խան Ղալաթիա

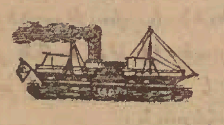

Ն. ԲԱՔԷ ԷՆԷ
ՇՈԳԵՆԱՒԱԿԱՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆ
Մարսիլիայ և Բոյէէ միջեւ կանոնաւորապէս բանող

Սամսոն և Տրապիզոն երթալիք յառաջիկայ շոգենաւն է Լ'Արմնի որ նոյեմբեր 1ին Մարսիլիայէն և նոյեմբեր 17ին երեկեան ժամ 4ին Կ. Պոլսէն պիտի մեկնի։

Մարսիլիա երթալիք յառաջիկայ շոգենաւն է Լա Մէնկրէլ։

Ուղեւոր և ապրանք ընդունուին.

Նաւուղեքի, ուղեւորութեան և այլ տեղեկութեանց համար

Դիմել առ գործակատարն ԹԻՆԻՈԹԷ ԲԸՊՈՒԼ
Մահմուտ փողոց, թիւ 141

Արտօնատէր Ս. ՏԱՄԱՏԵԱՆ

ՏՊԱԳՐՈՒԹԻՒՆ ԱՐԵՒԵԼՔ ԼՐԱԳՐՈՅ

Ս. Մինասեան և Ընկերաց Ամերիկեան Վաճառատան մէջ կը ծախուին Ամերիկայի Երկրագործական գործիքներ։ Զանազան տեսակ Արօրներ, Մարգարեն վար տալու գործիք, մեծ և փոքր։ Ցորեն մաքրելու գործիք մեծ և փոքր։ Գեբեր ու խոտ ջարդող գործիք։ Զանազան գործիքներ բանեցնելու համար ձիով դարձող մեքենայ։ Պարտէզի գործիքներ։ Հորերէն փոքր ջրհան և այլ զանազան Ամերիկայի ջրհաններ։ Այլ և այլ պտղոց ջուրերը հանելու գործիք։ Ջիթոււ և արջառաց կերը մանրելու աղօրիք, Եայլն, եայլն։

Ամերիկեան Վաճառատունն ի Ղալաթիա Կոստանդնուպոլսոյ։

ԳՈՒԻՆ
ԱՆԳԼԻԱԿԱՆ ԱՊԱՀՈՎԱԳՐԱԿԱՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆ
ՀՐԴԵՀԻ ԴԷՄ
ՈՒԼԻՔՆՍ

Տրվայն ապահովագրութիւն։ — Դիմել առ գործակատարն ընկերութեան, Պ. Ժ. Վ. Ուիթալ, Նորկիատիս խան Պահչէ-գափու, Պոլիս. կամ Ղալաթիա, Ալեքսիանտի խան թիւ 15։

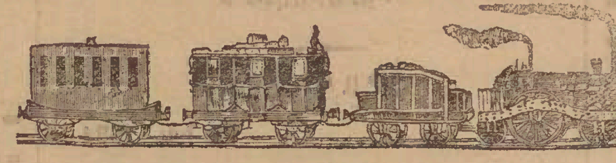

ԱՐԵՒԵԼԵԱՆ ԵՐԿԱԹՈՒՂԻՔ

ԵՐԹԵՒԵԿՈՒԹԻՒՆ ԸՆԴ ՄԷՋ Կ. ՊՈԼՍՈՅ ԵՒ ՔԻՒՉԻՒՔ–ՉԷՔՄԷՃԷԻ

Սկսեալ 20 Հոկտեմբեր (Ն. Տ.) 1884, մինչեւ ցնոր տնօրինութիւն

Կ. ՊՈԼՍԷՆ ՔԻՒՉԻՒՔ–ՉԷՔՄԷՃԷ

ԹՈՒԱՀԱՄԱՐ ԿԱՌԱԽՄԲՈՑ (Առաւօտ: 4–22; Իրիկուն: 24–60)

ԿԱՅԱՐԱՆՔ	4	2	6	8	10	12	14	16	18	20	22	24	26	28	30	32	34	36	38	40	60			
	ժ. վ.	ժ. վ.	ժ. վ.	ժ. վ.	ժ. վ.	ժ. վ.	ժ. վ.	ժ. վ.	ժ. վ.	ժ. վ.	ժ. վ.	ժ. վ.	ժ. վ.	ժ. վ.	ժ. վ.	ժ. վ.	ժ. վ.	ժ. վ.	ժ. վ.	ժ. վ.	ժ. վ.	ժ. վ.	ժ. վ.	ժ. վ.
Կ. Պոլիս	6 18	7 15	7 42	8 14	8 43	9 12	9 42	10 20	10 39	11 17	11 49	12 55	1 31	2 31	3 2	3 40	4 15	4 44	5 23	5 44	6 11	...	...	...
Գում–գափու	6 28	7 27	7 53	8 25	8 54	9 23	9 53	10 30	10 49	11 28	12 —	1 6	1 42	2 41	3 13	3 51	4 26	4 55	5 34	5 54	6 22	...	...	...
Ենի–գափու	6 32	...	7 57	...	8 58	...	...	10 34	10 53	11 32	12 04	1 10	1 46	2 45	3 17	3 55	4 30	4 59	5 38	...	6 26	...	...	...
Տավուտ փաշա	6 35	...	8 —	...	...	...	...	10 37	10 56	11 35	12 07	1 13	1 49	2 48	3 20	3 58	4 33	...	5 41	...	6 29	...	...	...
Սամաթիա	6 40	...	8 6	...	9 4	...	...	10 42	11 1	11 40	12 12	1 18	1 54	2 53	3 25	4 3	4 38	5 5	5 46	...	6 34	...	...	...
Եէտի–գուլէ	6 45	7 41	8 12	8 33	9 10	9 31	10 1	10 46	11 4	11 45	12 15	1 21	1 59	2 58	3 28	4 9	4 41	5 10	5 49	6 4	6 39	...	...	...
Մագրիգիւղ	6 56	8 —	8 24	...	9 22	...	...	10 58	...	11 58	...	...	2 11	3 9	...	4 21	...	5 22	...	6 16	6 50	...	...	...
Այ–Ստեֆանոս	...	8 14	8 34	...	9 32	...	...	11 8	...	12 9	...	...	2 21	...	...	4 31	...	5 32	...	6 28	...	...	...	...
Քիւչիւք Չէքմէճէ	...	8 25	...	...	...	...	...	...	...	12 18	...	...	...	...	...	...	...	...	...	6 37	...	...	...	...

ՔԻՒՉԻՒՔ–ՉԷՔՄԷՃԷԷՆ Կ. ՊՈԼԻՍ

ԹՈՒԱՀԱՄԱՐ ԿԱՌԱԽՄԲՈՑ (Առաւօտ: 5–23; Իրիկուն: 25–1)

ԿԱՅԱՐԱՆՔ	5	7	9	11	13	15	17	19	21	23	25	27	29	31	33	35	37	39	61	63	1			
	ժ. վ.	ժ. վ.	ժ. վ.	ժ. վ.	ժ. վ.	ժ. վ.	ժ. վ.	ժ. վ.	ժ. վ.	ժ. վ.	ժ. վ.	ժ. վ.	ժ. վ.	ժ. վ.	ժ. վ.	ժ. վ.	ժ. վ.	ժ. վ.	ժ. վ.	ժ. վ.	ժ. վ.	ժ. վ.	ժ. վ.	ժ. վ.
Քիւչիւք Չէքմէճէ	...	...	7 34	...	...	...	...	...	...	...	...	1 24	...	...	...	...	...	...	...	...	6 38	...	...	...
Այ–Ստեֆանոս	...	...	7 45	...	8 44	...	9 38	...	...	11 20	...	1 34	...	2 33	...	...	...	4 48	5 39	...	6 51	...	...	...
Մագրիգիւղ	6 33	7 24	7 57	...	8 55	...	9 49	...	...	11 31	...	1 45	...	2 44	3 20	...	...	4 59	5 50	...	7 5	...	...	...
Եէտի–գուլէ	6 46	7 37	8 11	8 38	9 9	9 37	10 2	10 12	11 12	11 44	12 48	1 58	2 23	2 57	3 33	4 8	4 46	5 14	6 4	6 38	7 26	...	...	...
Սամաթիա	6 50	7 41	8 15	8 42	9 13	9 41	...	10 16	11 16	11 48	12 52	2 2	2 28	3 1	3 37	4 12	...	5 19	6 8	6 42	...	...	...	...
Տավուտ փաշա	6 55	7 46	...	8 47	...	9 46	...	10 21	11 21	11 53	12 57	...	2 33	3 6	3 42	4 17	...	5 24	6 13	6 47	...	...	...	...
Ենի–գափու	6 58	7 49	8 21	8 50	9 19	9 49	...	10 24	11 24	11 56	1 ...	2 8	2 36	3 9	3 45	4 20	...	5 28	6 16	6 50	...	...	...	...
Գում–գափու	7 3	7 54	8 26	8 55	9 24	9 54	10 11	10 29	11 29	12 01	1 5	2 12	2 41	3 14	3 50	4 25	4 56	5 33	6 21	6 54	7 40	...	...	...
Կ. Պոլիս	7 12	8 3	8 35	9 4	9 33	10 3	10 20	10 38	11 38	12 10	1 14	2 21	2 50	3 23	3 59	4 34	5 5	5 42	6 30	7 03	7 50	...	...	...

Փոքր ծրարներն անխտիր կ'ընդունուին ամեն կառախմբի մէջ, իսկ մեծ ծրարք Պոլսէն Մագրիգիւղ կամ աւելի հեռի կայարանաց միջեւ բանող կառախմբոց մէջ։

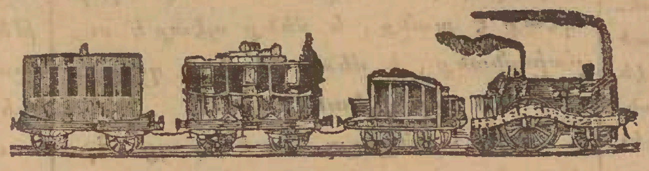

ԱՐԵՒԵԼԵԱՆ ԵՐԿԱԹՈՒՂԻՔ

ԵՐԹԵՒԵԿՈՒԹԻՒՆ ՃԱՆԱՊԱՐՀՈՐԴԱՑ — (Սկսեալ 1 Հոկտեմբեր 1883 մինչեւ ցնոր տնօրինութիւն)

ԳԻԾ Կ. ՊՈԼԻՍ—ԱԴՐԻԱՆՈՒՊՈԼԻՍ

Կառախումբ Կ. Պոլսէն մեկնող	Կ. խ. թ. 121 ձանբ. (Առաւ. ժ. վ.)
Կ. Պոլիս ... մեկնումն	7 15
Գում–գափու	7 27
Եէտի–գուլէ	7 41
Մագրիգիւղ	8
Այ-Սթեֆանոս	8 14
Քիւչիւք–Չէքմէճէ	8 26
Պէօյիւք–Չէքմէճէ	9 12
Հատըմքէօյ	9 49
Չաթալճա	10 35
Գապաքճէ ժամանումն	11 7
Գապաքճէ մեկնումն	11 17
Սինէքլի	12 20
Չերքեզքէօյ ժամ.	1 4
Չերքեզքէօյ մեկ.	1 34
Չորլու ժամ.	2 23
Չորլու մեկ.	2 33
Մուրատլը—Քէօրէկլի	3 27
Սեյտլէր—Չիֆթլիք	4 2
Լիւլէ—Պուրկազ	4 45
Պապա—Էսքի	5 30
Բավլօ—քէօյ	6 17
Ուզուն—Քէօփրիւ	7 15
Գուլէլի—Պուրկազ ժամ.	7 38
Գուլէլի—Պուրկազ մկ.	7 58
Ուրլի	8 24
Ադրիանուպոլիս ... ժամ.	9 14
	Երեկոյ

Կառախումբ (Ադրիանուպոլսէն մեկնող)	Կ. խ. թ. 122 խառն (Առաւ. ժ. վ.)
Ադրիանուպոլիս ... մկ.	8 31
Գարըքէօյ	9 18
Մուսթաֆա փաշա	10 8
Հարմանլը	11 25
Թըրնովա ժամ.	12 2
Թըրնովա մեկ.	12 43
Չաքըրքէօյ—Գաղամբըք	1 46
Եէնի—Մահալլէ	3 6
Բոյադլը	3 49
Գըթնլնցա	4 36
Ֆիլիպէ ժամ.	5 4
Ֆիլիպէ մեկ.	5 34
Թաթար Բազարճըք ժմ.	5 47
Թաթար Բազարճըք մկ.	6 57
Սարամպէյ	7 31
	Երեկոյ

ԳԻԾ Ա. ՊՈԼԻՍ—ՍԱՐԱՄՊԷՅ

Կառախումբ Սարամպէյէն մեկնող	Կ. խ. թ. 121 խառն (Առաւ. ժ. վ.)
Սարամպէյ մեկ.	6 7
Թաթար Բազարճըք ժմ.	6 41
Թաթար Բազարճըք մկ.	6 51
Ֆիլիպէ ժամ.	8 4
Ֆիլիպէ մեկ.	8 29
Գըթնլնցա	9 2
Բոյադլը	9 47
Եէնի Մահալլէ	10 35
Չաքըրքէօյ—Գաղամբըք	11 55
Թըրնովա ժամ.	12 43
Թըրնովա մեկ.	1 23
Հարմանլը	2 11
Մուսթաֆա—փաշա	3 22
Գարըքէօյ	4 8
Ադրիանուպոլիս ... ժամ.	4 54
	Երեկոյ

Կառախումբ	Կ. խ. թ. 1 ձանբ. (Առաւ. ժ. վ.)
Ադրիանուպոլիս ... մեկ.	6
Ուրլի	6 52
Գուլէլի—Պուր. (Պիւֆէ)	7 16
Ուզուն—Քէօփրիւ	8 3
Բավլօ—Քէօյ	8 49
Պապա—Էսքի	9 49
Լիւլէ—Պուրկազ	10 29
Սեյտլէր—Չիֆթլիք	11 9
Մուրատլը—Քէօրէկլի	11 45
Չորլու ժամ.	12 35
Չորլու մեկ.	12 45
Չերքեզքէօյ ժամ.	1 34
Չերքեզքէօյ մեկ.	2 4
Սինէքլի	2 58
Գապաքճէ ժամ.	3 45
Գապաքճէ մեկ.	3 55
Չաթալճա	4 32
Հատըմ—Քէօյ	5 24
Պէօյիւք—Չէքմէճէ	6 1
Քիւչիւք—Չէքմէճէ	6 38
Այ-Սթեֆանոս	6 51
Մագրի—գիւղ	7 5
Եէտի—գուլէ	7 26
Գում—Գափու	7 40
Կ. Պոլիս (Պիւֆէ) ժմ.	7 50
	Երեկոյ

ԳԻԾ ԳՈՒԼԷԼԻ—ՊՈՒՐԿԱԶ—ՏԷՏԷ ԱՂԱՃ

Կառախումբ Տէտէ Աղաճէն մեկնող	Կ. խ. թ. 222 խառն
	Կէս օրէն վերջը ժ. վ.
Տէտէ—Աղաճ ... մեկ.	12 14
Ֆէրրէ	1 54
Պիթիքլի	3 20
Սուֆլի	4 23
Տիմիթօքա	5 42
Գուլէլի—Պուրկազ ժմ.	6 17
	Երեկոյ

222 Թիւ կառախումբն երեքշաբթի, հինգշաբթի և շաբաթ օրերը կը բանի։

2 Թիւ կառախմբին հետ կը հաղորդակցի։

Կառախումբ Ադրիանուպոլսէն մեկնող	Կ. խ. թ. 221 խառն (Առաւ. ժ. վ.)
Գուլէլի—Պուրկազ մեկ.	8 52
Տիմիթօքա	9 37
Սուֆլի	11 2
Պիթիքլի	12 10
Ֆէրրէ	1 21
Տէտէ—Աղաճ ... ժամ.	2 28
	Երեկոյ

221 Թիւ կառախումբն երկուշաբթի, չորեքշաբթի և ուրբաթ օրերը կը բանի։

2 Թիւ կառախմբին հետ կը հաղորդակցի։

ԳԻԾ ԹԸՐՆՕՎԱ—ԵԱՄԲՕԼՈՒ

Կառախումբ (1) Թըրնովայէն մեկնող	Կ. խ. թ. 322 խառն (Երեկոյ ժ. վ.)
Թըրնովա ... մեկ.	1 3
Գարաբունար	1 51
Բասնէ—Մահալլէսի	3 2
Եէնի—Զաղրա	4 17
Քերմանլը	5 15
Եամպոլու ... ժամ.	6 11
	Երեկոյ

122 և 121 Թիւ կառախմբոց հետ կը հաղորդակցի։

(1) 322 Թիւ կառախումբն երկուշաբթի, չորեքշաբթի և ուրբաթ օրերը կը բանի։

Կառախումբ (1) Եամպոլուէն մեկնող	Կ. խ. թ. 321 խառն (Առաւ. ժ. վ.)
Եամպոլու ... մեկ.	7 6
Քերմանլը	8
Եէնի—Զաղրա	9 14
Բասնէ—Մահալլէսի	10 29
Գարաբունար	11 35
Թըրնովա ... ժամ.	12 13
	Երեկոյ

121 և 122 Թիւ կառախմբոց հետ կը հաղորդակցի։

(1) 321 Թիւ կառախումբն երեքշաբթի, հինգշաբթի և շաբաթ օրերը կը բանի։

ԳԻԾ ՎԱՌՆԱ—ՌՈՒՍՃՈՒՔ / ԳԻԾ ՌՈՒՍՃՈՒՔ—ՎԱՌՆԱ

1884 Մայիս 20էն սկսեալ

Կառախումբ Վառնայէն մեկնող	Կ. խ. թ. 402 Թղթատար (Առաւ. ժ. վ.)	(Առաւ. ժ. վ.)
Վառնա (Պիւֆէ) ... մեկ.		6 30
Կիւպէճէ	6 59	7
Բրավատի	7 49	7 50
Շումնու—Րօտտ	8 36	8 39
Շէյթանճըք (Պիւֆէ)	9 28	9 48
Ըշըգլար	10 32	10 33
Իսպկրատ	10 8	11 9
Վէթօվա	11 57	13 58
Չէրնավօտա	12 28	12 13
Ռուսճուք (Պիւֆէ) ժամ.	1 5	
	Երեկոյ	Երեկոյ

Կառախումբ Ռուսճուքէն մեկնող	Կ. խ. թ. 421 խառն (Առաւ. ժ. վ.)	(Առաւ. ժ. վ.)
Ռուսճուք ... մեկ.		8 52
Չէրնավօտա	9 30	9 33
Վէթօվա	10 9	10 10
Իսպկրատ	11 9	11 10
Ըշըգլար	11 50	11 51
Շէյթանճըք	12 31	12 49
Շումնու—Րօտտ	1 35	1 38
Բրավատի	2 26	2 27
Կիւպէճէ	3 19	3 20
Վառնա ... ժամ.	3 48	
	Երեկոյ	

ԳԻԾ ՌՈՒՍՃՈՒՔ—ՎԱՌՆԱ / ԳԻԾ ՎԱՌՆԱ—ՌՈՒՍՃՈՒՔ

Կառախումբ Ռուսճուքէն մեկնող	Կ. խ. թ. 401 Թղթատար (Առաւ. ժ. վ.)	(Առաւ. ժ. վ.)
Ռուսճուք (Պիւֆէ) մեկ.		7 55
Չէրնավօտա	8 44	8 49
Վէթօվա	9 41	9 43
Իսպկրատ	10 56	11 10
Ըշըգլար	12 3	12 6
Շէյթանճըք (Պիւֆէ)	12 57	1 27
Շումնու—Րօտտ	2 21	2 35
Բրավատի	3 36	4 41
Կիւպէճէ	4 48	3 50
Վառնա ... ժամ.	5 28	Երեկոյ

Ծանօթ. — 401 և 402 Թիւ թղթատար կառախումբք ամէն շաբթու չորեքշաբթի և կիրակի օրերը միայն տեղի կունենան։

Կառախումբ Վառնայէն մեկնող	Կ. խ. թ. 422 խառն (Առաւ. ժ. վ.)	(Առաւ. ժ. վ.)
Վառնա ... մեկ.		8 20
Կիւպէճէ	8 58	8 59
Բրավատի	10 6	10 11
Շումնու—Րօտտ	11 12	11 26
Շէյթանճըք	12 40	1 10
Ըշըգլար	2 18	2 21
Իսպկրատ	3 7	3 24
Վէթօվա	4 26	4 28
Չէրնավօտա	5 8	5 13
Ռուսճուք ... ժամ.	6	Երեկոյ

421 և 422 Թիւ խառն կառախումբք ամէն շաբթու երկուշաբթի, երեքշաբթի, հինգշաբթի, ուրբաթ և շաբաթ օրերը միայն տեղի կունենան։

ԳԻԾ ՍԷԼԱՆԻԿ—ԻՒՍՔԻՒԲ—ՄԻԹՐՕՎԻՑԱ

Կառախումբ Սէլանիկէն մեկնող	Կ. խ. թ. 522 խառն (Առաւ. ժ. վ.)
Սէլանիկ (Պիւֆէ) ... մեկ.	6 40
Թօփսին	7 8
Ամաթօվօ	8 35
Քարասուլու	9 9
Կիւմենճէ (Հալթ)	9 25
Կէօրկէլի	10 27
Միռօվչէ	11 25
Սթրումնիցա (Հալթ)	11 42
	կէս օր
Տէմիրգափու (Պիւֆէ) ժմ.	12 31
Տէմիրգափու (Պիւֆէ) մկ.	12 56
Քրիվօլագ	2 4
Վէնէճիանօ—Կրատսկօ	3 7
Քէօփրիւլիւ	4 30
Զէլէնիքօ	5 38
	Երեկոյ
Իւսքիւպ (Պիւֆէ) ժամ.	6 34

Կառախումբ	Կ. խ. թ. 623 խառն (Առաւ. ժ. վ.)
Իւսքիւպ (Պիւֆէ) ... մեկ.	9
Իլէչան	10 4
Քարաչանիք	10 58
Վէռիզօվից	12 5
Լիբլեան	1 9
Բրիշթինա	2 8
	կէս օրէն վերջը
Միթրօվիցա (Պիւֆէ) ժամ.	8 14

Այս կառախումբ Սէլանիկէն եկող 522 Թիւ կառախմբին հետ կը հաղորդակցի։

Կառախումբ Միթրօվիցայէն մեկնող	Կ. խ. թ. 621 խառն (Առաւ. ժ. վ.)
Միթրօվիցա (Պիւֆէ) մկ.	8 55
Բրիշթինա	10 11
Լիբլեան	11 15
Վէրսօվից	12 16
Քարաչանիք	
Իլէչան	
	Երեկոյ
Իւսքիւպ (Պիւֆէ) ... ժամ.	2 45

Կառախումբ	Կ. խ. թ. 52 խառն (Առաւ. ժ. վ.)
Իւսքիւպ (Պիւֆէ) մեկ.	6 9
Զէլէնիքօ	7 27
Քէօփրիւլիւ	8 48
Վէնէճիանօ—Կրատսկօ	10 16
Քրիվօլագ	11 4
	կէս օր
Տէմիրգափու (Պիւֆէ) ժմ.	12 7
Տէմիրգափու (Պիւֆէ) մկ.	12 22
Սթրումնիցա	1 29
Միռօվչէ	1 41
Կէօրկէլի	2 40
Կիւմենճէ	3 40
Քարասուլու	3 54
Ամաթօվօ	4 28
Թօփսին	5 22
	Երեկոյ
Սէլանիկ (Պիւֆէ) ... ժամ.	6

Այս կառախումբ Միթրօվիցայէն եկող 621 Թիւ կառախմբին հետ կը հաղորդակցի։